

3

ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.1 සමස්ත නිරීක්ෂණ

රජය 2011 වසරේ දී ද සිය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ මහා පරිමාණ වැඩසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාවට නැංවීය. යටිතල පහසුකම්, ආර්ථික සංවර්ධනයෙහිලා මූලික අඩිතාලම වන අතර, එය ජනතාවගේ භෞතික ජීවිතයේ ගුණාත්මකභාවය තීරණය කිරීම කෙරෙහි ද වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකරයි. රටපුරා ආර්ථික යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම ආර්ථිකයේ නිෂ්පාදන ධාරිතාව ඉහළයාමට මෙන්ම, ආර්ථිකමය කාර්යක්ෂමතාව වැඩිවීමට ද බලපාන අතර, එය ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවතින විෂමතා අඩු වීම තුළින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් සමබර ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීමට ද උපකාරී වේ. සමාජ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය තුළින් මානව සම්පත ශක්තිමත් වන හෙයින් ඵලදායීතාව වර්ධනයට සහ නව සොයාගැනීම්වලට ඉඩ සැලසෙන අතර, එය ආර්ථික වර්ධනය වේගවත් වීමට ද හේතු වේ. රටෙහි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ වැදගත්කම වටහා ගනිමින්, වරාය, ගුවන් තොටුපොළ, මහා මාර්ග, දුම්රිය මාර්ග, වාරිමාර්ග, බලශක්තිය හා ජල සම්පාදනය යන අංශ සම්බන්ධ විවිධ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් රජය ආර්ථික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා ඇති අඛණ්ඩ කැපවීම පිළිබිඹු කළේය. දකෂිණ අධිවේගී මාර්ගය, නොරොච්චෝලේ ගල් අඟුරු බලාගාරය, හම්බන්තොට වරාය ව්‍යාපෘතිය යන ව්‍යාපෘතිවල පළමු අදියර 2011 වසරේ දී අවසන් කෙරිණි. 2011 අවසානය වන විට ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු අවසන් අදියරෙහි පැවතුණි. මෙයට අමතරව, නොරොච්චෝලේ ගල් අඟුරු විදුලි බලාගාරයේ දෙවන අදියර, දකුණු කොළඹ වරාය ව්‍යාපෘතිය, හම්බන්තොට වරාය

ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර, මත්තල ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ, දකෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ දෙවන අදියර, කොළඹ-කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය සහ කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගය 2011 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක වූ අනෙකුත් ප්‍රධාන යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ ව්‍යාපෘති වේ. යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2011 වසරේ දී රජය දරන ලද ආයෝජන වියදම රුපියල් බිලියන 407.5 (ද.දේ.නි.යෙන් සියයට 6.2) ක් විය. මේ අතරම, “මග නැගුම” ග්‍රාමීය මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, ග්‍රාමීය විදුලිබල සැපයුම් ව්‍යාපෘති, කුඩා පරිමාණ වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති, ප්‍රජා මූලික ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති වැනි ග්‍රාමීය සංවර්ධනය සඳහා යොමු වූ කුඩා පරිමාණ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ද ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

යටිතල පහසුකම් පදනම ශක්තිමත් කිරීම සඳහා රජය දරන කැපවීම ප්‍රශංසනීය වන අතර, මූල්‍යමය වශයෙන් ශක්තිමත් ආයතන පැවතීම, ඵලදායී රෙගුලාසි, පිරිවැය පිළිබිඹු කරන මිල ගණන් සහ සහනාධාර සැපයීමේ දී ඒවා ඉලක්ක ගත කිරීම යටිතල පහසුකම් සේවා සපයන ආයතනවල දීර්ඝකාලීන පැවැත්ම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම වාතාවරණය හමුවේ, මෑතකදී කරන ලද තෙල් මිල සංශෝධනය හා ඉන්පසුව සිදුකළ විදුලි ගාස්තු සහ බස් ගාස්තු සංශෝධන නිවැරදි ක්‍රියාමාර්ග ලෙස සැලකිය හැකිය. තම පිරිවැයට වඩා අඩු මිලකට නිෂ්පාදන විකිණීම නිසා අධික පාඩු ලැබූ ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව (ලං.ධ.නී.සං) සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය (ලං.වි.ම) යන ආයතනවල එම අලාභයන් නිසා ඇතිවන අයහපත් සාර්ව ආර්ථික ව්‍යාකූලතා නිවැරදි කිරීමට මෙම මිල සංශෝධනයන් අත්‍යවශ්‍ය වේ. මේ අතරම, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය

(ශ්‍රී ලං.දු.සේ.), ශ්‍රී ලංකා ගම්නාගමන මණ්ඩලය (ශ්‍රී ලං.ග.ම.), තැපැල් සේවය, ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (ජා.ජ.ස.ජ.ම.) වැනි යටිතල පහසුකම් සේවා සපයන අනෙකුත් රාජ්‍ය ආයතනවල, මූල්‍ය කළමනාකරණ හා මිල තීරණයන් තුළින් එම ආයතනවල මූල්‍යමය ශක්‍යතාව පවත්වා ගෙන යාම සහතික කිරීම වැදගත් වේ. මෙම ආයතන තම මෙහෙයුම් අලාභයන් පියවා ගැනීමට රජයේ අයවැය මත සහ බැංකු පද්ධතිය මත රඳා පැවතීම අඩු කිරීම සාර්ව ආර්ථික අසමතුලිතතා අවම කිරීමට අත්‍යවශ්‍ය වේ. 2011 දී රජය විසින් ආර්ථිකමය වශයෙන් දරාගත හැකි ලෙස පිරිවැය පිළිබිඹු වන මිල ක්‍රමයක් හඳුන්වා දීම මගින් අයවැය මත රඳා පැවතීම අවම කොට එම ව්‍යවසායයන්හි ආයෝජන ප්‍රතිලාභ වැඩිකර ගැනීම සඳහා මෙම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්ගේ කාර්යසාධනය වැඩි දියුණු කිරීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාමාර්ග ගනු ලැබීය. ආර්ථික සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයට මෙම ආයතනවල සක්‍රීය දායකත්වය ලබාගැනීම සඳහා යළි මෙම ව්‍යවසායයන් ගොඩනැගීමේ ක්‍රියාදාමය උදෙසා, නව රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරීත්ව උපාය මාර්ගයන්ට යොමුවීම මගින් පෞද්ගලික ආයෝජන ආකර්ෂණය කර ගැනීමට ද අපේක්ෂා කෙරේ.

2011 වසරේ දී මූලික සමාජ යටිතල පහසුකම් අඛණ්ඩව දියුණු විය. පසුගිය කාලය පුරාවටම ශ්‍රී ලංකාව මරණ අනුපාතය, ආයු අපේක්ෂාව, අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රවිශ්ඨය, පිරිසිදු පානීය ජලය සඳහා ඇති ප්‍රවිශ්ඨය, දරිද්‍රතාව හා ස්ත්‍රීන්ට නිසි තැන ලබාදීම යන

සමාජ සංවර්ධන දර්ශකයන්ගේ යහපත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළ අතර, කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් හා සසඳන කල ශ්‍රී ලංකාවේ සමාජ සංවර්ධනය උසස් මට්ටමක පවතී. කෙසේ නමුත්, ආර්ථිකය ඉහළ තීරසාර වර්ධන මාවතක පවත්වාගෙන යාම සඳහා දායක වන ගතික, ඵලදායී ශ්‍රම බලකායක් ඇති කිරීමට සහ පවත්වාගෙන යාමට බලපාන එම ජයග්‍රහණ තවදුරටත් රැකගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. ආර්ථික වර්ධනය හා සංවර්ධනය සඳහා අධ්‍යාපනයේ ඇති වැදගත්කම හඳුනාගනිමින්, අධ්‍යාපනයේ සියළුම අංශවල ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා රජය පියවර රැසක් ගෙන ඇත. අධ්‍යාපනයේ නිසි ප්‍රතිලාභ ලැබීමට නම්, ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුගතව අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කළ යුතුව ඇත. රජයේ අයවැය සංරෝධක හේතුවෙන්, අවශ්‍ය ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහාත්, අධ්‍යාපන අංශයට අවශ්‍ය ආයෝජන මට්ටම පවත්වාගෙන යාම සඳහාත් පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ධෛර්යමත් කළ යුතු අතර, ප්‍රමිතිය සඳහා පිළිගැනීමක් ලබාදීමට මෙන්ම, තරගකාරීත්වය තුළින් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ද

කටයුතු කළ යුතුය. ගුණාත්මක සෞඛ්‍ය සේවාවන්ද, ශ්‍රම ඵලදායීතාව සහ කාර්යක්ෂමතාව තීරණය කරන ප්‍රධාන සාධකයක් වේ. ග්‍රාමීය සහ නාගරික ප්‍රදේශවල රෝග නිවාරණය සහ වැළැක්වීම සඳහා වෛද්‍ය සේවා සැපයීම, බෝවන රෝග වැළැක්වීම, මනා නිවාස, පිරිසිදු පානීය ජලය සහ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සැපයීම රජය සපයන සෞඛ්‍ය සේවාවන්ට අයත් වේ. එසේ වුවද, ජනගහන ව්‍යුහයේ සිදුවන වෙනස්කම් සහ බෝවන රෝගවල සිට බෝ නොවන රෝග දක්වා රෝග විකාශනයේ සිදුවූ වෙනස්කම්, කාර්යක්ෂම සෞඛ්‍ය සේවාවන් අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම සම්බන්ධයෙන් අභියෝගයක් වී ඇත.

3.2 ආර්ථික යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව හා ක්‍රියාකාරීත්වය

පහිළුඩ හුවමාරු සේවා

2011 වසරේ දී විදුලි සංදේශ අංශය තවදුරටත් පුළුල් විය. ජංගම දුරකථන භාවිතය ඉහළයාම පිළිබිඹු කරමින්, 2011 වසර අවසන් වනවිට මුළු දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මිලියන 21.9 ක් දක්වා සියයට 5.4 කින් ඉහළ ගියේය. 2010 වසරේ වාර්තා කළ මිලියන 17.3 ට සාපේක්ෂව, 2011 වසරේ දී ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මිලියන 18.3 ක් දක්වා සියයට 6.1 කින් ඉහළ ගියේය. ස්ථාවර දුරකථන සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය මිලියන 3.6 ක මට්ටමේ නොවෙනස්ව පැවතිණ. ජංගම දුරකථන සංඛ්‍යාව (ජංගම දුරකථන

3.1 සංඛ්‍යා යටිතල පහසුකම් සඳහා වූ රාජ්‍ය ආයෝජන සටහන

වර්ෂය	ආර්ථික සේවා		සමාජ සේවා		එකතුව	
	රු. බිලියන	ද.දේ.නි.%(අ)	රු. බිලියන	ද.දේ.නි.%(අ)	රු. බිලියන	ද.දේ.නි.%(අ)
2002	51.7	3.4	15.7	1.0	67.4	4.4
2003	58.7	3.2	19.2	1.1	77.9	4.3
2004	61.3	2.9	29.0	1.4	90.3	4.3
2005	77.5	3.2	60.4(අ)	2.5	137.9	5.7
2006	106.8	3.6	48.4	1.6	155.2	5.3
2007	141.2	3.9	55.0	1.5	196.2	5.5
2008	168.9	3.8	60.2	1.4	229.1	5.2
2009	256.4	5.3	53.9	1.1	310.3	6.4
2010	278.8	5.0	56.2	1.0	335.0	6.0
2011(අ)	312.2	4.8	63.0	1.0	375.2	5.8

(අ) 2003 වසරේ සිට, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුවේ ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තු මත පදනම් වේ.
 (ආ) සුනාමි ව්‍යසනය ආශ්‍රිත ඉදිකිරීම් සඳහා වූ ප්‍රාග්ධන වියදම් ද ඇතුළත් ය
 (ඇ) තාවකාලික
 මූලාශ්‍රය: මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය
 ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
 ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

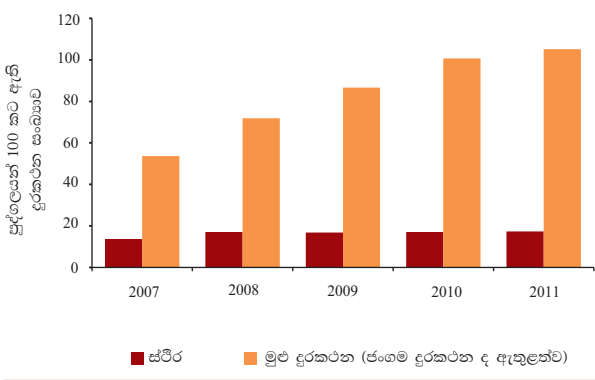
ශීර්ෂය		විදුලි සංදේශ සහ තැපැල් සේවා			
		2010	2011 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
		2010	2011 (අ)	2010	2011 (අ)
1. විදුලි සංදේශ සේවා					
1.1 ස්ථීර දුරකථන සේවා ('000)					
රැහැන් සහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව		897	942	2.9	5.0
රැහැන් රහිත දුරකථන සංඛ්‍යාව		2,638	2,667	2.9	1.1
1.2 ජංගම දුරකථන ('000)					
දුරකථන සහනවේද (ජංගම දුරකථන ද ඇතුළත්ව පුද්ගලයින් 100 කට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව)		100.7	105.1	16.3	4.4
1.3 අනෙකුත් සේවා					
පොදු දුරකථන කුටි		6,958	6,458	-5.7	-7.2
අන්තර් ජාල සහ විද්‍යුත් තැපැල් ග්‍රහක සංඛ්‍යාව ('000) (ආ)		502	844	109.2	68.1
2. තැපැල් සේවය					
තැපැල් බේදීම කොට්ඨාශ ගණන		6,729	6,729	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාල සංඛ්‍යාව		4,742	4,742	0.1	0.0
රාජ්‍ය අංශය		4,058	4,058	0.1	0.0
පෞද්ගලික අංශය		684	684	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ප්‍රදේශය (ව.කි.මී.)		14	14	0.0	0.0
තැපැල් කාර්යාලයකින් සේවාව ලබන ජන සංඛ්‍යාව		4,355	4,401	0.9	1.1
එක් පදිංචිකරුවෙකුට ලැබුණු ලිපි සංඛ්‍යාව		18	12	-10.0	-33.3

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිෂම

(ආ) ජංගම ඛණ්ඩාංකවල සම්බන්ධතා ඇතුළත්ව තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය, මුළු ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස) 2010 වසරේ දී පැවති සියයට 83.6 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 87.8 ක් දක්වා ඉහළ ගියේය. දළ වශයෙන් සෑම පුද්ගලයෙකුටම දුරකථනයක ඇති හිමිකම් පිළිබිඹු කරමින්, දුරකථන සංඛ්‍යාව (ජංගම දුරකථන ඇතුළත්ව, පුද්ගලයන් සියයකට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව) 2010 වසරේ දී පැවති 100.7 සිට 2011 වසරේ දී 105.1 දක්වා ඉහළ ගියේය. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල දුරකථන භාවිතය ඉහළයාම හා තරඟකාරී මිල ගණන් යටතේ එකතු කළ අගය සහිත සේවාවන් සැපයීම, පසුගිය වසර කිහිපය පුරා විදුලි සංදේශ අංශයේ ඇති වූ වර්ධනයට ඉවහල් විය. අන්තර්ජාල සංඛ්‍යාව (අන්තර්ජාල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණය, මුළු ජනගහනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස) 2010 වසරේ දී වාර්තා කළ සියයට 2.4 ට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී සියයට 4 ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. දැනටමත් ළඟාකර ගෙන ඇති ඉහළ දුරකථන සංඛ්‍යාව හේතුවෙන්, විදුලි සංදේශ අංශයේ ව්‍යාප්තිය සඳහා ජංගම දුරකථන සම්බන්ධතා සැපයුම්කරුවන්ට සේවා ව්‍යාප්ත කිරීමට විභවතාවක් ඇති බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා වැනි අනෙකුත් එකතු කළ වටිනාකම් සහිත සේවා වඩාත් ප්‍රචලිත කිරීමට සිදුවනු ඇත.

3.1 රූප සටහන දුරකථන ඝනත්වය

විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම, විදුලි සංදේශ කර්මාන්තයේ වර්ධනය හා සාධාරණ තරඟකාරිත්වයක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා අඛණ්ඩව මැදිහත් වූ අතර, කර්මාන්තය වඩාත් කාර්යක්ෂමව පවත්වාගෙන යාමට අවශ්‍ය නව සොයාගැනීම් සඳහා සහාය දැක්වීම පිණිස අවශ්‍ය පහසුකම් සැලසීය. ජංගම දුරකථන සඳහා විනාඩියට අදාළ අවම ගාස්තුව රුපියල් 2.00 සිට රුපියල් 1.50 දක්වා 2011 වසරේ දී තවදුරටත් අඩු කරන ලදී. කර්මාන්තයේ පවතින දැඩි තරඟකාරිත්වය, මිල තරඟයක් බවට පත්වීම තුළින් එහි වර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය නව තාක්ෂණය මත ආයෝජනය කිරීම අඩුවීම වළක්වා ලීම සඳහා මෙම අවම ගාස්තුව හඳුන්වා දෙනු ලැබීය. ස්වයංක්‍රීය දුරකථන හැසිරවීම් සහ අධි මිල කෙටි පණිවුඩ සඳහා අදාළ ගාස්තු 2011 පෙබරවාරි මස සිට පිළිවෙලින් රුපියල් 5.00 සහ රුපියල් 2.50 දක්වා අඩු කරන ලදී. බ්‍රෝඩ්බැන්ඩ් සේවා ව්‍යාප්ත කරලීම සඳහා අවශ්‍ය තරඟ සහ නාලිකා ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමට ඇති තම කැපවීම ද විදුලි සංදේශ නියාමන කොමිසම විසින් ප්‍රකාශයට පත් කොට ඇත.

ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර පාර්ශ්වයන් වෙත පැවරීම (BPO), දැනුම පදනම් කරගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි බාහිර පාර්ශ්වයන් වෙත පැවරීම (KPO) සහ තොරතුරු තාක්ෂණය මත පදනම් වූ සේවා යන ව්‍යාපාර කටයුතු සඳහා පහසුකම් සැලසීමට වඩාත් නවීන විදුලි සංදේශ පහසුකම් ඉතා වැදගත් වේ. රටෙහි එම නැගී එන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා ඉදිරි පියවරක් ලෙස, යටිතල පහසුකම් වඩාත් ඉක්මණින් දියුණුකිරීමේ වැදගත්කම තේරුම් ගනිමින් “කොළඹ නෙළුම් කුළුණ” නමින් බහුවිධ විදුලි සංදේශ කුළුණක් කොළඹ නගරයේ ඉදිකිරීමේ කටයුතු ආරම්භ කෙරිණ. එය එකිනෙකට වෙනස් ගුවන් විදුලි හා රූපවාහිනී විකාශන සේවා 50 ක් සඳහා පහසුකම් සපයන අතර, කොළඹ ගොඩනැගිලිවල පිහිටුවා ඇති අධිබල රූපවාහිනී සහ සංඛ්‍යාත සම්ප්‍රේෂණ ඇන්ටනා ඒවායෙන් ඉවත් කිරීමට උපකාරී වනු ඇත. මෙම කුළුණ

3 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

විදුලි සංදේශ, ගුවන් විදුලි හා රූපවාහිනී විකාශන සහ ජාතික ආරක්ෂාව සම්බන්ධ තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු තාක්ෂණ උපකරණවලට මූලික පදනම වනු ඇත. මෙයට අමතරව, උතුරු පළාතට සේවා සැපයීමට ඩිජිටල් විඩියෝ විකාශන හරහා ඩිජිටල් ගුවන් විදුලි හා රූපවාහිනී සම්ප්‍රේෂණ සඳහා පහසුකම් සලසන කොකාවිල් කුළුණ, 2011 ජූනි මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලදී. මෙම භෞතික යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනයන්ට අමතරව, තාක්ෂණික සංවර්ධනයන් රැසක් ද විදුලි සංදේශ කර්මාන්තයේ දැකිය හැක. 3.75G තාක්ෂණය හඳුන්වාදීම, 4G දිගුකාලීන විකාශණ පරීක්ෂණ පවැත්වීම සහ Wi - Max ඉලෙක්ට්‍රොනික සේවා සැපයීමට ඩිජිටල් විකාශන සේවා සඳහා අවශ්‍ය සංඛ්‍යාත හඳුනාගැනීම සිදු කෙරිණි.

2011 වසරේ දී ද තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව තවදුරටත් මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. 2010 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 3 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව රුපියල් බිලියන 4.6 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුවේ මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 3.2 ක් දක්වා සියයට 27 කින් පහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 7.7 ක් දක්වා සියයට 5.7 කින් වර්ධනය වීම ඉහළ මෙහෙයුම් අලාභයක් ලැබීමට හේතු විය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව ස්වයං මූල්‍යනය මත ක්‍රියාත්මක වන ආයතනයක් බවට පත්කිරීම සඳහා තවදුරටත් ආදායම් උපදවන ව්‍යාපාර අංශ කරා යොමුවීම හා පිරිවැය තාර්කිකරණය කිරීමේ ක්‍රම වෙන යොමු වීම සඳහා විවිධ උපක්‍රම භාවිතා කළ යුතුය. තැපැල් සේවය තැපැල් කාර්යාල 4,742 කින් සමන්විත වූ අතර, ප්‍රධාන තැපැල් කාර්යාල 648 ක්, උප තැපැල් කාර්යාල 3,410 ක්, නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 463 ක්, ග්‍රාමීය නියෝජිත තැපැල් කාර්යාල 156 ක් හා වතු තැපැල් කාර්යාල 65 ක් එයට අයත් විය. තැපැල් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ආරම්භ කරන ලද බැංකු පහසුකම් සැපයීම, පෙර ගෙවුම් දුරකථන කාඩ්පත් අලෙවිය, ජාත්‍යන්තර හදිසි තැපැල් සේවා සැපයීම සහ “වෙස්ටර්න් යුනියන්” මුදල් හුවමාරු සේවාව වැනි ආදායම් උත්පාදන සේවා ද 2011 වසරේ දී අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය.

බලශක්තිය

2011 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ තෙල් මිල ගණන් ඉහළයාම සහ පැවති වියළි කාලගුණය ජල විදුලිබල උත්පාදනය සම්බන්ධයෙන් අහිතකර ලෙස බලපෑම නිසා විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා දැඩි ලෙස තාප විදුලිබලය මත රඳා පැවතීම හේතුවෙන් විදුලිබල උත්පාදනය වෙනුවෙන් අධික වියදමක් දැරීමට සිදුවීම නිසා බලශක්ති අංශය දැඩි පීඩනයකට ලක් විය.

ඉහළ තෙල් මිල ගණන් හමුවේ තාප විදුලිබලය මත පැවති දැඩි රැදියාව ලං.වි.ම. සහ ලං.බ.නී.සං. වේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අහිතකර ලෙස බලපෑවේය. 2011 වසරේ ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල කෙරෙහි ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑවේ තෙල් නිෂ්පාදනය කරන රටවල්හි භූ-දේශපාලනික කැලඹීම්, යුරෝ කලාපයේ ණය අර්බුදය හා ලෝක ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වීමය. මැද පෙරදිග කලාපයේ භූ-දේශපාලනික කැලඹීම් නිසා විශාල ලෙස ඉහළයාමට ඉඩ තිබූ ලෝක තෙල් මිල, ලෝක ආර්ථිකය මන්දගාමී ලෙස යථා තත්ත්වයට පත්වීම හා යුරෝ කලාපයේ ණය අර්බුදය හේතුවෙන් යම්තාක් දුරකට පාලනය විය. මෙම කාලය තුළ බොර තෙල් බැරලයක මිල බොහෝ දුරට එ.ජ.ඩොලර් 110 - 116 මට්ටමේ පැවතිණි. බොර තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක මිල පෙර වසරේ පැවති එ.ජ.ඩොලර් 80 ක වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිලට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 112 ක් දක්වා වැඩි විය. ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කරන ලද බොර තෙල් බැරලයක වාර්ෂික සාමාන්‍ය මිල (මි.ගැ.) එ.ජ.ඩොලර් 109 ක් වූ අතර, මෙය පෙර වසරට සාපේක්ෂව සියයට 36 ක වැඩිවීමක් නිරූපණය කරයි. තෙල් ආනයනය සඳහා 2011 වසරේ දී දරන ලද ආනයන වියදම ද එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 4.8 ක් දක්වා සියයට 57.7 කින් ඉහළ ගියේය. රජය, බලශක්ති සංරක්ෂණය සහ පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා පියවර ගෙන තිබුණ ද, බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා වඩාත් ඵලදායී පියවර නොගතහොත් හා අනෙකුත් අවශ්‍ය නිවැරදි කිරීම් නොකළහොත් තෙල් මිල කම්පනයන්ට ඔරොත්තු දීමට ඇති හැකියාව ප්‍රමාණවත් නොවීමෙන්, එය ආර්ථිකයේ ගැටළු ඇතිකිරීමට මෙන්ම, ආනයන වියදම් කෙරෙහි ද අයහපත් ලෙස බලපානු ඇත.

විදුලිබලය

ආර්ථික කටයුතුවල වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් 2011 වසරේ දී විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 11,521 දක්වා සියයට 7.5 කින් වර්ධනය විය. 2011 දෙවන භාගයේ දී පැවති වියළි කාලගුණ තත්ත්වය හේතුවෙන් ජල විදුලි උත්පාදනය, මුළු විදුලිබල උත්පාදනයේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස පෙර වසරේ පැවති සියයට 53 ක මට්ටමේ සිට සියයට 40 දක්වා අඩු විය. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, තාප විදුලිබල උත්පාදනය ගි.වො.පැ. 6,785 ක් දක්වා සියයට 36 කින් වැඩි විය. පද්ධති අලාභය මුළු උත්පාදනයට සාපේක්ෂව 2010 වසරේ පැවති සියයට 13.5 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 13 දක්වා අඩු විය. විදුලිබල උත්පාදනයේ දී ලං.වි.ම. ආයතනවල 2010 වසරේ පැවති සියයට 60 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 57 දක්වා අඩු වූ අතර, පෞද්ගලික අංශය මගින් උත්පාදනය කළ විදුලිබලය සියයට 43 දක්වා වැඩි විය.

3.3 සංඛ්‍යා සටහන විදුලිබල අංශයේ ක්‍රියාකාරීත්වය

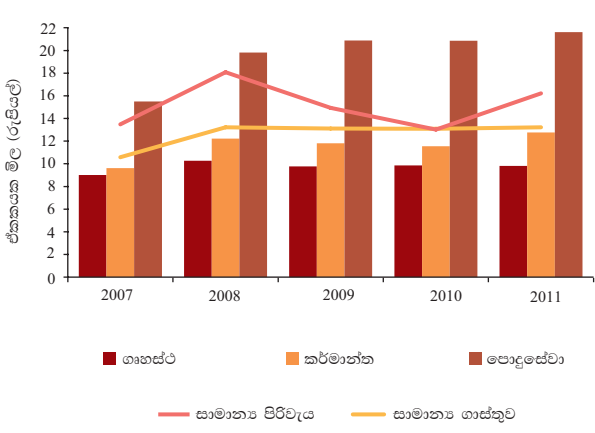
ශීර්ෂය	2010	2011 (අ)	වර්ධන අනුපාතය%	
			2010	2011 (අ)
ස්ථාපිත ධාරිතාව (මෙගාවොට්)	2,817	3,139	5.0	11.4
ජල විදුලිබලය	1,382	1,399	0.2	1.2
තාප බලය (අ)	1,390	1,690	7.8	21.6
වෙනත්	45	50	200.0	11.1
ජනනය කළ ඒකක (ගිගවොට් පැය)	10,714	11,521	8.4	7.5
ජල විදුලිබලය	5,634	4,620	45.2	-18.0
තාප බලය (අ)	4,995	6,785	-16.4	35.8
වෙනත්	86	116	230.8	34.9
මුළු අලෙවිය (ලං.වි.ම.) (ගිගවොට් පැය)	9,268	10,024	9.8	8.2
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	3,186	3,430	8.8	7.7
කර්මාන්ත	2,870	3,131	14.0	9.1
පොදු සේවා සහ හෝටල්	1,903	2,087	7.6	9.7
ලං.වි. සමාගම (LECO)	1,201	1,267	7.2	5.5
විදි ආලෝක කිරීම	108	109	0.0	0.9
ලං.වි. සමාගමේ විදුලි අලෙවියේ සංයුතිය (ගිගවොට් පැය)	1,123	1,184	7.0	5.4
ගෘහස්ථ සහ ආගමික	510	523	4.9	2.5
කර්මාන්ත	229	232	10.1	1.3
පොදු සේවා සහ හෝටල්	363	408	9.7	12.4
විදි ආලෝක කිරීම	21	21	-16.0	0.0
ලං.වි.ම. සමස්ත විදුලිබල පද්ධති පාඩුව (%)	13.5	13.0	-7.5	-3.7
පාරිභෝගිකයන් සංඛ්‍යාව ('000) (අ)	4,958	5,208	4.4	5.0
ඉන්, ගෘහස්ථ සහ ආගමික	4,392	4,610	4.4	5.0
කාර්මික	48	51	4.3	6.3
පොදු සේවා හා හෝටල්	513	542	4.5	5.7

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
 (ආ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගෙන් මිලදීගත් විදුලිබලය ද ඇතුළත්ය සීමාසහිත ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගම
 (ඇ) සී. ස. ලංකා විදුලි (පුද්ගලික) සමාගමේ පාරිභෝගිකයින් ද ඇතුළත්ව වර්ෂය අවසානයේදී

විදුලිබල අලෙවිය 2011 වසරේ දී ගි.වො.පැ. 10,024 දක්වා සියයට 8.2 කින් වැඩි විය. ආදායම් මට්ටම් ඉහළයාම හේතුවෙන් ගෘහ විදුලි උපකරණ භාවිතය වැඩි වීම හා ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල විදුලි සැපයුම් වැඩිකිරීමට කටයුතු කිරීම හේතුවෙන් ගෘහස්ථ විදුලිබල පරිභෝජනය සියයට 7.7 කින් වැඩි විය. පොදු කටයුතු හා හෝටල් අංශයේ විදුලිබල පරිභෝජනය සංචාරක ව්‍යාපාරය හා අනෙකුත් ව්‍යාපාර කටයුතුවල ඉහළයාම හේතුවෙන් සියයට 9.7 කින් වැඩි විය. මේ අතර, කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ වර්ධනය පිළිබිඹු කරමින් එම අංශයේ විදුලිබල පරිභෝජනය සියයට 9.1 කින් සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය.

විදුලිබල උත්පාදනය සඳහා තාප බලය මත පැවති දැඩි රැදියාව හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී ලං.වි.ම. යේ මූල්‍ය තත්ත්වය දුර්වල විය. 2010 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 4.8 ක මෙහෙයුම් ලාභයට සාපේක්ෂව විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය දත්තවලට අනුව ලං.වි.ම 2011 වසරේ දී රුපියල් බිලියන

3.2 රූප සටහන විදුලිබලය : සාමාන්‍ය ගාස්තුව සහ පිරවැය

25.5 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. ලං.වි.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය පිරිහීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ 2011 වසරේ දෙවන භාගයේ දී පැවති වියළි කාලගුණ තත්ත්වය හේතුවෙන් විදුලිබල උත්පාදනයේ දී තාප විදුලිබල උත්පාදනය මත දැඩිව රැදී සිටීමට සිදුවීමය. 2011 වසර තුළ ලං.වි.ම.යේ ධනික තෙල් වියදම සියයට 54 කින් රුපියල් බිලියන 25 දක්වා ඉහළ ගියේය. ලං.වි.ම. විදුලි ඒකකයක් උත්පාදනය සඳහා 2011 වසරේ දී දරන ලද සාමාන්‍ය වියදම රුපියල් 6.77 ක් විය. 2011 වසරේ දී පෞද්ගලික අංශයෙන් විදුලිබල ඒකකයක් මිලදී ගැනීම සඳහා ගෙවන ලද සාමාන්‍ය මිල රුපියල් 17.24 ක් විය. ඒ අනුව, 2011 වසරේ දී විදුලිබල උත්පාදනයේ සාමාන්‍ය වියදම ඒකකයක් සඳහා රුපියල් 16.21 ක් වූ අතර, විදුලි ඒකකයක් සඳහා අයකල සාමාන්‍ය ගාස්තුව රුපියල් 13.22 ක් විය. ලං.වි.ම. බැංකු මගින් ලබාගත් කෙටි කාලීන ණය හා ලං.බ.නී.සං. සඳහා ඇති අනෙකුත් හිඟ වගකීම් හා ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන් සඳහා සිදුකිරීමට ඇති ගෙවීම්වල එකතුව 2011 වසර අග වනවිට රුපියල් බිලියන 121 ක් විය.

2011 ජනවාරි 01 වනදා සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි විදුලි ගාස්තුව සංශෝධනය කරන ලදී. මෙහිදී සාමාන්‍ය ගාස්තුව සියයට 8 කින් ඉහළ දමන ලද නමුත්, අඩු ආදායම් ලබන පාරිභෝගිකයන්ට සහන සැලසීම සඳහා ඒකක 120 කට වඩා අඩුවෙන් පරිභෝජනය කරනු ලබන ගෘහස්ථ පාරිභෝගිකයන් සඳහා අය කෙරෙන ගාස්තුව සංශෝධනය නොකෙරිණි. කර්මාන්ත හා වාණිජ අංශ සඳහා බලපාන ගාස්තු වැඩිකරන ලද අතර, විශාල ප්‍රමාණයේ හෝටල් හා කර්මාන්ත සඳහා විදුලිය භාවිතා කරනු ලබන වේලාව මත පදනම් වූ ගාස්තු ගෙවීම අනිවාර්යය කරන ලදී. මේ අතර, ඇතැම් පාරිභෝගිකයන් සඳහා පහවා තිබූ සියයට 30 ක් වූ ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුව 2011 ජනවාරි සිට

3 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

ඉවත් කරන ලදී. මෙම ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුව ඉවත් කිරීම ලං.වි.ම.යේ මූල්‍ය තත්ත්වය කෙරෙහි අයහපත් ලෙස බලපෑවේය. ඒ අතරම, මෙම සහනශීලී ගාස්තු බලශක්ති සංරක්ෂණය අඩු කිරීමට ද හේතු විය. කෙසේ වෙතත්, ඛනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල දේශීය මිල ඉහළයාමත් සමඟ, 2012 පෙබරවාරි මස සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඉන්ධන ගැලපුම් ගාස්තුව සියළුම අංශ මත නැවත පනවන ලදී. ඒ අනුව, විදුලි ඒකකයක් සඳහා සාමාන්‍ය ගාස්තුව රුපියල් 16.34 දක්වා සියයට 20 කින් වැඩි විය.

ලං.වි.ම. ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවට නැංවීම කඩිනම් කර ඇත. දැනට ක්‍රියාත්මක ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති තුළින් 2013 වන විට සැමට විදුලිය සැපයීමේ අරමුණ කරා ළඟාවීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති වැඩසටහන යටතේ ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති 225 ක් ක්‍රියාත්මක කර ඇති අතර, දිස්ත්‍රික් කිහිපයක ව්‍යාපෘති 219 ක් සම්පූර්ණ කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘති තුළින් පවුල් 34,300 කට විදුලිබලය සඳහා ප්‍රවේශය සැලසේ යැයි අපේක්ෂා කෙරේ. මේ අතර, අභ්‍යන්තර ගැටුම් නිසා බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රදේශ ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ, ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති 24 ක් සම්පූර්ණ කර ඇත. “උච්ච උදානය”, “නැගෙනහිර නවෝදය”, “කඳුරට උදානය” හා “බටහිර රත් අරුණ” වැනි ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති දැනට ක්‍රියාත්මකව පවතී. මෙයට අමතරව, බෙදාහැරීමේ ජාලය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා බෙදාහැරීම වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කරන අතර, මෙමගින් පද්ධති අලාභය අවම කිරීමට ද බලාපොරොත්තු වේ.

2011 වසර තුළ විදුලි ව්‍යාපෘති කිහිපයකම ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක විය. නොරොච්චෝලේ ගල් අගුරු බලාගාරයේ පළමු අදියර (මෙ.වො. 300) 2011 වසරේ ජූලි මාසයේ දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට ස්ථිර ලෙස සම්බන්ධ කෙරිණි. මො.වො. 300 ක ධාරිතාවයෙන් යුත් බලාගාර 2 කින් සමන්විත නොරොච්චෝලේ ගල් අගුරු බලාගාරයේ දෙවන අදියර ඉදිකිරීමේ කටයුතු වසර තුළ ක්‍රියාත්මක වූ අතර, එය 2014 දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඉහළ කොත්මලේ ජල විදුලි බලාගාරය (මෙ.වො. 150) ඉදිකිරීමේ වැඩකටයුතු වසර පුරාවට ක්‍රියාත්මක වූ අතර, 2012 ජූනි මාසයේ දී එය ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කෙරෙනු ඇත. මේ වනවිට, ඉදිකිරීමේ මූලික අදියරේ පවතින මො.වො. 120 ක ධාරිතාවයකින් යුතු උමා ඔය ජල විදුලි ව්‍යාපෘතිය 2015 දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් කරනු ඇත. දැනට, ඉදිකිරීමේ මූලික අදියරේ පවතින මෙ.වො. 500 ක ධාරිතාවයකින් යුත් ත්‍රිකුණාමලය ගල් අගුරු බලාගාරය ද 2016 දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක්කෙරෙනු ඇත. 2016 අවසාන වන විට ඉහත විදුලි බලාගාර සියල්ල ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක්වීමත් සමඟ සමස්ත ස්ථාපිත ධාරිතාව

මෙ.වො. 4,509 දක්වා සියයට 44 කින් වර්ධනය වනු ඇත.

පුනර්ජනනීය බලශක්ති ප්‍රභවයන් සංවර්ධනය සඳහා අවධානය යොමුකරන අතරම, බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ද ගනු ලැබීය. ශ්‍රී ලංකා සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය 2015 වන විට බලශක්ති ජනනයේ දී පුනර්ජනනීය බලශක්තියේ දායකත්වය සියයට 10 ක් දක්වා හා 2020 වන විට එය සියයට 20 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට අපේක්ෂා කරයි. 2011 වසරේ දී සුළං බලයෙන් මෙ.වො. 34 ක් හා ජෛව ඉන්ධන බලයෙන් මෙ.වො. 11.5 ක් ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට එක් විය. සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය 2011 අගෝස්තුවේදී සුර්ය බලශක්ති ව්‍යාපෘතියක් හම්බන්තොට දී ජාතික විදුලිබල පද්ධතියට සම්බන්ධ කළ අතර, මෙමගින් වාර්ෂිකව පරිසර හිතකාමී බලශක්තිය මෙ.වො.පැ. 840 ක් ජනනය කෙරෙනු ඇත. 2009 දී හඳුන්වා දෙනු ලැබූ විදුලි උපකරණ සඳහා බලශක්තිය වැය වීමේ ප්‍රමාණය සලකුණු කිරීමේ වැඩසටහන 2011 වසරේ දී ද ක්‍රියාත්මක වූයේ රටෙහි බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා අනුබල දෙමිනි. බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා විවිධ පියවර ගෙන තිබුණ ද, ඉහළ යන තෙල් මිල ගණන් හා අඩු පිරිවැය විදුලි උත්පාදන ධාරිතාව සීමිත වීම හේතුවෙන්, ඒ සඳහා ඒකාබද්ධ ජාතික මට්ටමේ ප්‍රතිපත්ති හඳුන්වා දිය යුතුව ඇත. බලශක්ති මිල නියම කිරීමේ ප්‍රතිපත්තිය, පොදු ප්‍රවාහන ප්‍රතිපත්තිය හා බදු ප්‍රතිපත්තිය ද බලශක්ති සංරක්ෂණය සඳහා යොදා ගත යුතුව ඇත.

බනිජ තෙල්

2011 වසරේ දී ජාත්‍යන්තර බනිජ තෙල් මිල ඉහළ ගියේය. ජාත්‍යන්තර බොර තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) බැරලයක සාමාන්‍ය මිල 2010 වසරට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී එ.ජ.ඩොලර් 112 දක්වා සියයට 40 කින් වැඩි විය. මැද පෙරදිග හා උතුරු අප්‍රිකානු කලාපයේ පැවති දේශපාලන කැළඹීම් නිසා බනිජ තෙල් සැපයුමට සිදුවූ බාධා ජාත්‍යන්තර බොර තෙල් මිල ගණන් ඉහළ යාම කෙරෙහි පීඩනයක් ඇති කළේය. 2011 වසරේ දී ලං.බ.නී.සං. මගින් ආනයනය කරන ලද බොර තෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල එ.ජ.ඩොලර් 109 දක්වා සියයට 36 කින් ඉහළ ගියේය.

ප්‍රවාහනය හා විදුලිබල ජනනය සඳහා බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන සඳහා පැවති ඉල්ලුම ඉහළයාම හේතුවෙන් 2011 වසර තුළ දී බනිජ තෙල් පරිභෝජනය ඉහළ ගියේය. ලං.බ.නී.සං. හා ලංකා ඉන්දියන් තෙල් සමාගම මගින් අලෙවි කරනු ලැබූ පෙට්‍රල්, ඩීසල් හා භූමිතෙල් යන ප්‍රධාන බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල අලෙවිය පෙර වසරට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී සියයට 15.3 කින් ඉහළ ගියේය. ප්‍රවාහනය සඳහා ඇති ඉල්ලුම

3.3 රූප සටහන ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළේ බොර තෙල් (බ්‍රෙන්ට්) මිල (මාසික සාමාන්‍යය) 2010/2011

හා පෞද්ගලික වාහන සංඛ්‍යාව ඉහළයාම නිසා පෙට්‍රල් අලෙවිය සියයට 15.3 කින් ඉහළ ගියේය. තාප විදුලි ජනනය සඳහා ඇති අධික ඉල්ලුම හේතුවෙන් ඩීසල් අලෙවිය සියයට 16.6 කින් සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගියේය. භූමිතෙල් අලෙවිය ද සියයට 2.4 ක ඉහළයාමක් පෙන්නුම් කළේය.

ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳපොළෙහි මිල ඉහළයාම නිසා ධනිජ තෙල් නිෂ්පාදනවල දේශීය සිල්ලර මිල 2011 වසර තුළ දෙවරක් සංශෝධනය කිරීමට සිදුවිය. 2011 අප්‍රේල් 2 වැනිදා සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි පෙට්‍රල්, ඩීසල් හා භූමිතෙල්වල දේශීය සිල්ලර මිල පිළිවෙලින් රුපියල් 10 කින්, රුපියල් 3 කින් හා රුපියල් 10 කින් වැඩි කරන ලදී. පෙට්‍රල්, ඩීසල් හා භූමිතෙල්වල දේශීය සිල්ලර මිල 2011 ඔක්තෝබර් 30 වැනිදා නැවත වතාවක් පිළිවෙලින් රුපියල් 12 කින්, රුපියල් 8 කින් හා රුපියල් 10 කින් වැඩි කරන ලදී. ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල නොකඩවා ඉහළයාම, ලං.වි.ම. ට සහනදායී මිලකට ඉන්ධන අලෙවි කිරීම නිසා ලං.බ.නී.සං. අධික ලෙස පාඩු ලැබීම හා තාප විදුලිබල ජනනය මත පැවති දැඩි රැඳියාව යන හේතු නිසා 2012 දී නැවත තෙල් මිල ඉහළ දැමීමට සිදුවිය. ඒ අනුව, පෙට්‍රල්, ඩීසල් හා භූමිතෙල් මිල 2012 පෙබරවාරි 12 වැනිදා සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි පිළිවෙලින් රුපියල් 12 කින්, රුපියල් 31 කින් හා රුපියල් 35 කින් ඉහළ දැමීම සිදු විය. ලං.බ.නී.සං. ධනිජ තෙල් නිෂ්පාදනයේ දී දරන පිරිවැයට වඩා අඩු මිලකට ධනිජ තෙල් අලෙවි කිරීම නිසා ඉතා විශාල අලාභ ලැබීම හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකිව තිබූ සාර්ව ආර්ථික අසමතුලිතතාවයන් වැළැක්වීම සඳහා මෙලෙස මිල සංශෝධනය කිරීම නිවැරදි පියවරක් ලෙස සැලකිය හැක. කෙසේ වෙතත්, ආර්ථික කටයුතුවලට බලපෑම් වන ආකාරයේ මිල සංශෝධනය කිරීම් වෙනුවට වඩාත් නම්‍යශීලී ලෙස මිල සංශෝධනය කිරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත.

3.4 සංඛ්‍යා සටහන ධනිජ තෙල් අංශයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

ශීර්ෂය	2010	2011 (අ)	වර්ධන අනුපාතය %	
			2010	2011 (අ)
ආනයනය කළ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)				
බොරතෙල්	1,819	2,070	-12.0	13.8
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (ආ)	2,991	4,282	32.1	43.2
එල්. පී. ගෑස්	163	181	11.6	11.0
දේශීය එල්. පී. ගෑස් නිෂ්පාදනය (මෙ.ටො.'000)	23	24	-4.2	4.3
ආනයන වටිනාකම (මි. ගැ.)				
බොරතෙල් (රු. මිලියන)	120,180	183,056	7.6	52.3
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	1,064	1,653	9.4	55.4
පිරිපහදු නිෂ්පාදිත (රු. මිලියන)	223,629	347,333	60.5	55.3
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	1,977	3,142	63.1	58.9
එල්. පී. ගෑස් (රු. මිලියන)	16,049	20,296	42.1	26.5
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	142	184	44.9	29.6
බොරතෙල් බැරලයක සාමාන්‍ය මිල (මි.ගැ.)				
(රු./බැරල්)	8,985	12,027	22.4	33.9
(එ.ජ.ඩො./බැරල්)	79.52	108.59	24.4	36.6
අපනයන ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	436	589	62.1	35.1
අපනයන වටිනාකම (රු. මිලියන)	29,761	61,170	92.7	105.5
(එ.ජ.ඩො. මිලියන)	263	553	96.3	110.3
දේශීය අලෙවිය (මෙ.ටො. '000)	3,872	4,135	-1.2	6.8
ඉන්, පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	573	651	10.6	13.6
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	22	35	0.0	59.1
සුදු ඩීසල්	1,663	1,937	-1.1	16.5
සුපිරි ඩීසල්	12	16	33.3	33.3
භූමිතෙල්	165	169	9.3	2.4
දැව් තෙල්	1,117	955	0.6	-14.5
ගුවන්ගාමා ඉන්ධන	158	172	-31.0	8.9
නැල්තා	54	46	-51.4	-14.8
එල්. පී. ගෑස්	210	229	8.2	9.0
දේශීය මිල (වර්ෂය අවසානයේ දී) (රු./ලීටර)				
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 90)	115.00	137.00	0.0	19.1
පෙට්‍රල් (ඔක්ටේන් 95)	133.00	155.00	0.0	16.5
සුදු ඩීසල්	73.00	84.00	0.0	15.1
සුපිරි ඩීසල්	88.30	106.30	0.0	20.4
භූමිතෙල්	51.00	71.00	0.0	39.2
දැව් තෙල්				
තත්පර 500	50.30	50.30	-7.4	0.0
තත්පර 800	42.20	52.20	20.9	23.7
තත්පර 1,000	48.70	48.70	-7.6	0.0
තත්පර 1,500	40.00	50.00	22.3	25.0
තත්පර 3,500	40.00	50.00	53.8	25.0
එල්. පී. ගෑස් (රු./කි.ග්‍රෑම්)				
ලිට්‍රේ ගෑස්	132.16	163.68	6.6	23.8
ලාඟ් ගෑස්	121.60	163.68	2.6	34.6

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
 (ආ) ලංකා ධනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව, ලංකා අයි.ඕ.සී සමාගම ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම සහ ලංකා මෙරයින් සර්විසස් සමාගම විසින් කරන ලද ආනයන ලිට්‍රේ ගෑස් ලංකා සමාගම ලාඟ් ගෑස් සමාගම ශ්‍රී ලංකා රේගුව

3
 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

විශේෂ සටහන ෪

ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් ගවේෂණය

3

ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

තාවකාලික මිල උච්ඡාවචනයන් නොසලකා හැරිය ද බොර තෙල් මිලෙහි අඛණ්ඩ වැඩිවීමේ ප්‍රවණතාවක් දක්නට ලැබේ. පසුගිය දශකය තුළ ජාත්‍යන්තර බොරතෙල් මිල පස්ගුණයකින් වැඩිවී ඇත. ලෝක වෙළෙඳපොළෙහි බොරතෙල් මිල හා දේශීය වෙළෙඳපොළෙහි බනිජ තෙල් නිෂ්පාදන කෙරෙහි ඇති ඉල්ලුම ඉහළයාම නිසා පසුගිය වසර කිහිපය තුළ බොර තෙල් ආනයනය සඳහා එක් එක් වර්ෂයක් තුළ ශ්‍රී ලංකා රජය වැය කළ මුදලෙහි සැලකිය යුතු ඉහළ යාමක් දක්නට ලැබුණි. 2011 වසර තුළ බොර තෙල් ආනයනය සඳහා වැය කළ මුදල වසරේ සමස්ත අපනයන ආදායමෙන් සියයට 45.4 ක් පමණ වන අතර, සමස්ත ආනයන පිරිවැයෙන් සියයට 23.7 ක් පමණ වේ. එබැවින්, ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් ගවේෂණය රටේ දිගුකාලීන බලශක්ති සුරක්ෂිතතාවය කෙරෙහි බලපාන ඉතා වැදගත් ව්‍යාපෘතියකි. ශ්‍රී ලංකාව තුළ බනිජ තෙල් ගවේෂණ කටයුතු ඉතා සාර්ථකව හා විවක්ෂණශීලීව සිදු කළහොත් එය රට සතු අගනා ස්වභාවික සම්පතක් වනු ඇත. එමෙන්ම, බනිජ තෙල් නිෂ්පාදනය රටට කැපී පෙනෙන සමාජ ආර්ථික ප්‍රගතියක් අත්කර ගැනීමට හේතුවනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ කාවේරි, මන්නාරම් සහ දක්ෂිණ සමුද්‍ර ද්‍රෝණි තුළ බනිජ තෙල් සහ ස්වභාවික වායු තැන්පතු පැවතීමේ වැඩි නැඹුරුවක් පවතින බව භෞතික අධ්‍යයනයන් මගින් තහවුරු කර ඇත.¹ ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් ගවේෂණය සම්බන්ධ ප්‍රථම බනිජ තෙල් ගවේෂණ බලපත්‍ර වටය 2007 වසරේ දී සිදුකෙරිණ. එහිදී මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ SL-2007-01-001 යන ගවේෂණ කට්ටිය සීමාසහිත කෙයාන් ඉන්දියා පෞද්ගලික සමාගමේ දේශීය උප සමාගම වන සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පෞද්ගලික සමාගම වෙත ලබාදෙන ලදී. 2008 ජූලි 07 දින ශ්‍රී ලංකා රජය සහ සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පෞද්ගලික සමාගම අතර, බනිජ තෙල් සම්පත් ගිවිසුමක් අත්සන් කරන ලදී. පසුව සමාගම විසින් 2010 පළමු කාර්තුව තුළ වර්ග කිලෝමීටර් 1,750 ක ත්‍රිමාණ සයිස්මික් දත්ත රැස් කරන ලදී. එම දත්ත නිසි පරිදි අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ලද ප්‍රතිඵල මත සමාගම විසින් ගවේෂණ ළිං කැණීමේ වැඩසටහනක් 2011 අගෝස්තු සහ දෙසැම්බර් අතර කාලය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. එහිදී CLPL - Dorado - 91H/1z ලෙස හඳුන්වනු ලබන මීටර් 1,354 ක ජල මට්ටමක ප්‍රථම ගවේෂණ ළිඳ කණින ලදී. කෙයාන් ලංකා පෞද්ගලික සමාගමට අනුව මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 3,044 - 3,069 ගැඹුරෙහි ඇති වැලි පාෂාණයක් තුළ මීටර් 25 ක පමණ ඝණකම ඇති ස්වභාවික වායු ස්ථරයක් මෙම ගවේෂණ ළිඳෙන් සොයා ගනු ලැබීය. මෙය වසර 30 ක් ඇතුළත ශ්‍රී ලංකාව තුළ කණින ලද ප්‍රථම ගවේෂණ ළිඳ වන අතර, හයිඩ්‍රොකාබන් තැන්පතුවක් සොයා ගත් ප්‍රථම අවස්ථාව ද වේ. ඉන් අනතුරුව,

Dorado ගවේෂණ ළිඳට කිලෝමීටර් 38 ක් බටහිරින් CLPL - Barracuda - 1G/1 යන දෙවන ගවේෂණ ළිඳ කණින ලදී. එහිදී ද මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 4,067 - 4,206 ගැඹුරක පිහිටි මීටර් 24 ක පමණ ඝණකම ඇති ස්වභාවික වායු නිධියක් සොයාගන්නා ලදී. මෙම නව සොයාගැනීම්වල වාණිජ ශක්‍යතාවය නිර්ණය කිරීම සඳහා වැඩිදුර කැණීම් කටයුතු සිදු කළ යුතුය. ස්වභාවික වායු නිධියක වාණිජ ශක්‍යතාවය එම තැන්පතුවේ විශාලත්වය, ලෝක වෙළෙඳපොළෙහි ස්වභාවික වායු මිල හා බනිජ තෙල් ගවේෂණ සහ නිෂ්පාදන පිරිවැය ආදී සාධක මත රඳා පවතී. කෙසේ වුවද, නව සොයා ගැනීම් මගින් මන්නාරම් ද්‍රෝණිය තුළ බනිජ තෙල් සහ ස්වභාවික වායු තැන්පතු ඇතිවීමට අවශ්‍ය භූ විද්‍යාත්මක සාධක පවතින බව තහවුරු විය. ඒ අනුව, සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පෞද්ගලික සමාගම දෙවන ගවේෂණ අදියර ආරම්භ කිරීමට ඇති කැමැත්ත ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත දන්වා ඇත.

කෙයාන් ලංකා පෞද්ගලික සමාගම මගින් සිදුකරනු ලබන නව සොයාගැනීම්වල වාණිජ ශක්‍යතාවය තහවුරු වුවහොත් ස්වභාවික වායු නිෂ්පාදනයෙන් ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත සෘජු සහ වක්‍ර වාසි රැසක් අත් වනු ඇත. අත්විය හැකි සෘජු වාසි අතර, නිෂ්පාදන පාරිතෝෂික, රාජ්‍ය භාගය, බනිජ තෙල් ලාභාංශ සහ අදාළ බදු ඇතුළත් වේ. රැකියා අවස්ථා ජනනය වීම, දේශීය වෙළෙඳපොළෙහි ඇතැම් භාණ්ඩ සහ සේවා සඳහා ඉල්ලුමක් ඇති වීම, පරිසර අරමුදල තුළින් සාගර පරිසර සංරක්ෂණය අරමුණු කරගත් පර්යේෂණ ප්‍රවර්ධනය වීම සහ සෘජු විදේශ ආයෝජන රට තුළට ගලා ඒම මෙමගින් අත්විය හැකි වක්‍ර ප්‍රතිලාභ වේ.

බනිජ තෙල් ගවේෂණය ඉහළ අවදානමක් සහිත මෙන්ම ඉහළ ප්‍රතිලාභ අත්කරදිය හැකි කර්මාන්තයකි. බොර තෙල් බැරල් මිලියන 4.9 ක් පමණ සාගරයට මුදාහරිමින් 2010 අප්‍රියෙල් මස මෙක්සිකෝ බොක්කෙහි පිහිටි මැකාන්ඩෝ නම් ගවේෂණ ළිඳෙහි සිදුවූ හදිසි පුපුරායාම තෙල් ගවේෂණයේ ඇති අවදානම දක්වන නවතම නිදසුන වේ. මහා පරිමාණ තෙල් කාන්දු වීම් මගින් සාගර පරිසරයට සහ එහි ජීවීන්ට ද, ධීවර සහ සංචාරක කර්මාන්තයට ද හානිකර ප්‍රතිඵල ඇතිවිය හැකිය. මන්නාරම් බොක්ක සහ ශ්‍රී ලංකාව අවට මුහුදු තීරය ඉතා සංවේදී පරිසර පද්ධතියකි. ශ්‍රී ලංකාවේ සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණය පිළිබඳ අණපනත්වලට අනුව ශ්‍රී ලංකා අක්වෙරළ තුළ ගවේෂණ කටයුතු සිදුකරන සමාගම් සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය වෙතින් පරිසර බලපත්‍රයක් ලබාගැනීම සඳහා පුළුල් පාරිසරික බලපෑම් ඇගයීම් වාර්තාවක් පිළියෙල කළයුතුව ඇත. කෙසේ වුවද, ගවේෂණ සමාගම් බනිජ තෙල් කර්මාන්තය තුළ අන්තර්ජාතිකව පිළිගත් සෞඛ්‍ය, සුරක්ෂිතතාව සහ පරිසරය යන ප්‍රතිපත්තීන්ට සහ ශ්‍රී ලංකාව විසින් අත්සන් තබා ඇති සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණය පිළිබඳ අන්තර් ජාතික

1 ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් ගවේෂණයේ ඉතිහාසය පිළිබඳ විස්තරයක් 2007 වාර්ෂික වාර්තාවේ 3 වන විශේෂ සටහනේ දක්වා ඇත.

ගිවිසුම්වලට අනුකූලව සිය ගවේෂණ කටයුතු සිදුකරන්නේ දැයි නිරීක්ෂණය කළ යුතුය. තවද, ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් ගවේෂණයට අදාළ අපටම ආවේණික වූ සෞඛ්‍ය, සුරක්ෂිතතාව සහ පරිසරය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තියක් සහ සමුද්‍ර පරිසර ආරක්ෂණය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් පැවතීම ශ්‍රී ලංකාවේ සාගර පරිසර ආරක්ෂණය කෙරෙහි වැදගත් වනු ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල් සම්පත් සංවර්ධනය සඳහා නිපුණ ශ්‍රම බලකායක් ද, යටිතල පහසුකම් ද, විශ්වවිද්‍යාල සහ පර්යේෂණ ආයතන ඇතුළු දේශීය හා විදේශීය පාර්ශ්වකරුවන් අතර, මනා සබැඳියාවක් ඇතිව පර්යේෂණ හා ප්‍රවර්ධනයන් සිදුකිරීම වැදගත් වේ. තවද, කාවේරි, මන්නාරම් සහ දක්ෂිණ සමුද්‍ර ද්‍රෝණි තුළ ඇති ඉතිරි ගවේෂණ කට්ටි ඇවර කිරීම සඳහා පුළුල් ගවේෂණ බලපත්‍ර වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කළයුතුව ඇත. දැනට චීනය, රුසියාව, ඉන්දියාව සහ වියට්නාමය යන රටවල ගවේෂණ සමාගම් කිහිපයක් ශ්‍රී ලංකාවේ බනිජ තෙල්

සම්පත් ගවේෂණයට ඇති කැමැත්ත ප්‍රකාශ කර ඇත. බනිජ තෙල් සම්පත් ගිවිසුම ප්‍රකාරව ගවේෂණ සමාගම මගින් රැස්කරනු ලබන දත්ත ශ්‍රී ලංකා රජය සතු වේ. වූම්හක, ගුරුත්ව සහ සයිස්මික් දත්ත ද, පාෂාණ භෞතික සහ විදුම් දත්ත ද, හර සාම්පල සහ පර්යේෂණ පත්‍රිකා ඇතුළු ප්‍රකාශන ආදිය ඇතුළත් දත්ත ගබඩාවක් තිබීම ශ්‍රී ලංකාව තුළ බනිජ තෙල් ගවේෂණයට උනන්දුවක් දක්වන සමාගම්වලට ඒ සඳහා අවශ්‍ය අධ්‍යයනයන් කිරීම පහසු කරවනු ඇත. තවද, ද්විමාන සහ ත්‍රිමාණ සයිස්මික් දත්ත දෘශ්‍යකරණයට සහ නිසි පරිදි අධ්‍යයනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පරිසණකාගාරයක් රට තුළ පැවතීම ඉතා වැදගත් වේ. ගවේෂණ ළිං කැණීමේ දී ලබාගන්නා හර සාම්පල සහ අවසාදිත පාෂාණ කැබලි අන්තර්ජාතිකව පිළිගත් ක්‍රමවේදයන්ට අනුකූලව ගබඩා කළයුතු අතර, එම සාම්පල තුළ ගබඩා වී ඇති භූවිද්‍යාත්මක දත්ත විනාශ වීමට ප්‍රථම අදාළ භූ රසායනික විශ්ලේෂණයන් සිදු කළ යුතුය. මෙසේ රැස්කරගන්නා දත්ත බනිජ තෙල් ගවේෂණය පිළිබඳ ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීමේ දී ඉතා වැදගත් වනු ඇත.

ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය වසර තුළ දී තවදුරටත් දුර්වල විය. විගණනය නොකළ තාවකාලික මූල්‍ය වාර්තා අනුව, ලං.බ.නී.සං. 2010 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 27 ක මෙහෙයුම් අලාභයට සාපේක්ෂව 2011 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 94 ක මෙහෙයුම් අලාභයක් වාර්තා කළේය. ලං.වි.ම.ට හා විදුලිබලය සපයන පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට සහනාධාර මිලක් යටතේ දැවතෙල් සැපයීම හා ජාත්‍යන්තර තෙල් මිල ගණන් අනුව දේශීය මිල ගණන් සංශෝධනය නොකිරීම යන හේතු නිසා ලං.බ.නී.සං.ට මෙම මූල්‍ය අලාභයන් අත්විඳීමට සිදුවිය. මෙයට අමතරව, 2011 වසර අවසානය වන විට රජයට අයත් වෙනත් ආයතනවලින් ලැබිය යුතු හිඟ බිල්පත් රුපියල් බිලියන 115 ක් වැනි ඉහළ අගයක් ගැනීමද, ලං.බ.නී.සං. මූල්‍ය තත්ත්වය මත විශාල පීඩනයක් ඇති කළේය. එසේම, ලං.බ.නී.සං. දිගින් දිගටම පවතින මෙහෙයුම් අලාභ හේතුවෙන් රජයට විශාල බදු ආදායමක් අහිමි වන අතර, අවශ්‍ය කාරක ප්‍රාග්ධනය සම්පාදනය කරගැනීම සඳහා බැංකු ක්ෂේත්‍රයෙන් මහා පරිමාණයෙන් ණය ලබාගැනීමට ද සිදුවී ඇත. වසර තුළදී ලං.බ.නී.සං. මගින් කාරක ප්‍රාග්ධනය සඳහා බැංකු ක්‍රමයෙන් ලබාගන්නා ලද ශුද්ධ ණය ගැනීම් රුපියල් බිලියන 53.3 කින් ඉහළ ගියේය. ලං.වි.ම. සහ අනෙකුත් රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් මගින් ලං.බ.නී.සං.ට ගෙවිය යුතු එකතු වූ හිඟ මුදල් ප්‍රමාණය පියවීම සඳහා 2012 ජනවාරි මස දී රජය විසින් රුපියල් බිලියන 55 ක භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ද නිකුත් කරන ලදී.

සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව පුළුල් කිරීමේ හා නවීකරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කළයුතුව ඇත. සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව 1969 දී පිහිටුවන ලද අතර, එය නවීකරණය නොකිරීම හේතුවෙන් නිමැවුම්වලින් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයක් අඩු වටිනාකම් සහිත නිෂ්පාදන බවට පත්ව ඇත. එමගින්, පිරිපහදු ආන්තිකය සැලකිය යුතු ලෙස අඩුවී ඇති අතර එය පිරිපහදුවේ ආර්ථික ඵලදායීතාව අඩුවීමට ද හේතුවී ඇත. එබැවින්, පිරිපහදුව නවීකරණය කිරීම හා එහි ධාරිතාව පුළුල් කිරීම තුළින් නිමැවුම්වල තත්ත්වය වැඩිදියුණු වීම හා වැඩි ලාභ සහිත නිෂ්පාදන නිපදවීමට හැකියාව ලැබෙන අතර, එය වැඩිවන දේශීය ඉල්ලුමට මුහුණ දීමට ද, තෙල් පිරිපහදුවේ පිරිපහදු ආන්තිකය ඉහළ යාමට ද හේතුවනු ඇත. තෙල් පිරිපහදුව නවීකරණය සඳහා වන ශක්‍යතා අධ්‍යයන වාර්තාව සම්පූර්ණ කර ඇති අතර, ඉඩම් පවරා ගැනීම ද අවසාන අදියරේ පවතී.

බනිජ තෙල් ගවේෂණය

බනිජ තෙල් ගවේෂණ කටයුතු 2011 වසරේ දී ද ක්‍රියාත්මක විය. මන්නාරම් ද්‍රෝණියේ SL 2007-01-001 යන කොටස සඳහා ගවේෂණ බලපත්‍රය හිමිවී ඇත්තේ සීමාසහිත කෙයාන් ඉන්දියා පුද්ගලික සමාගමේ අනුබද්ධ දේශීය උප සමාගම වන සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පුද්ගලික සමාගමටය. පාරිසරික බලපෑම් පිළිබඳ ඇගයීම් වාර්තාව අධ්‍යයනයෙන් අනතුරුව සමුද්‍රීය පරිසර ආරක්ෂණ අධිකාරිය විසින්

2011 මැයි මස දී සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පුද්ගලික සමාගම වෙත පාරිසරික බලපත්‍රය නිකුත් කර ඇත. අනතුරුව, සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පුද්ගලික සමාගම 2011 අගෝස්තු මස දී ගවේෂණ ළිං කැණීම ආරම්භ කරන ලද අතර, එහිදී CLPL - Dorado - 91H/1z සහ CLPL - Barracuda - 1G/1 යන ගවේෂණ ළිං දෙකක් තුළ ස්වභාවික වායු සහ හයිඩ්‍රොකාබන් සංසනිත සොයා ගන්නා ලදී. මෙම සොයා ගැනීම්වල වාණිජ්‍ය ශක්‍යතාව තක්සේරු කිරීමට තවදුරටත් කැණීම් කටයුතු සිදු කළ යුතුය. කෙසේ වෙතත්, මෙම නව සොයා ගැනීම් තුළින් මන්නාරම් ද්‍රෝණිය තුළ ක්‍රියාකාරී ඛනිජ තෙල් පද්ධතියක පැවැත්ම තහවුරු කර ඇත. ඒ අනුව, සීමාසහිත කෙයාන් ලංකා පුද්ගලික සමාගම දෙවන ගවේෂණ අදියර ආරම්භ කිරීමට ඇති කැමැත්ත ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත දැනුම් දී ඇත.

ප්‍රවාහනය

පළාත් අතර අන්තර් සම්බන්ධතාව වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් ප්‍රාදේශීය වශයෙන් තුලිත වර්ධනයක් අත්පත් කරගැනීම සඳහා රජය දක්වන අවධානය පිළිබිඹු කරමින් 2011 දී ප්‍රවාහන අංශය විශිෂ්ඨ වර්ධනයක් අත්කර ගත්තේය. ප්‍රවාහන අංශයේ සංවර්ධනය මූලිකවම දැකිය හැකි වූයේ මාර්ග සංවර්ධන ක්ෂේත්‍රයෙනි. 2011 වසර තුළ මහා මාර්ග, අධිවේගී මාර්ග, පාලම් හා විශේෂයෙන් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල දැනට පවතින මාර්ග පුනරුත්ථාපනය හා “මග නැඟුම” ව්‍යාපෘතිය යටතේ ග්‍රාමීය මාර්ග ඉදිකිරීම ද සිදුවිය. 2011 නොවැම්බර් මස දී විවෘත කෙරුණු දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ජනනය කරමින් ප්‍රධාන වෙළෙඳපොළවල් යා කරන ප්‍රවාහන පටයක් ලෙස ක්‍රියාකරන අතර, ප්‍රවාහන වියදම් විශාල වශයෙන් අඩු වීමට ද හේතු වනු ඇත. කෙසේ නමුත්, ආර්ථික සැලසුම්කරණයේ දී ප්‍රවාහනය සඳහා ඇති මගී ඉල්ලුම හා රථවාහන ප්‍රමාණය සලකා බලා ධාරිතා අවශ්‍යතාවයට අනුව පූර්ව සැලසුම් සකස් කිරීම අවශ්‍ය වේ. ක්‍රමවත්ව වාහන තදබදය පාලනය කිරීම තුළින් ඉන්ධන කාර්යක්ෂමතාව ඉහළ දැමිය හැකි නිසා එය ඛනිජ තෙල් ආනයනය සඳහා වැය කරන සුවිශාල විදේශ විනිමය ප්‍රමාණය අවම කිරීමට හේතුවන අතර, කාලය ඉතිරිවීම තුළින් එළඹෙන වායු ද වර්ධනය කරගැනීමට උපකාරී වනු ඇත. ආර්ථිකයේ ඉහළ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබිඹු කරමින් 2011 වසර තුළ මගී ප්‍රවාහනය, වරාය සේවා හා ගුවන් ප්‍රවාහන අංශයන්හි ද සැලකිය යුතු වර්ධනයක් පෙන්නවන ලදී.

මාර්ග සංවර්ධනය

මාර්ග සම්බන්ධතාව වැඩිදියුණු කිරීම, ප්‍රාදේශීය විෂමතාව අවම වීමට, නව වෙළෙඳපොළවල් ඇතිවීමට, රැකියා අවස්ථා ජනනය වීමට හා එමගින් ආර්ථික වර්ධනය අඩු පළාත් හි දිළිඳු බව අඩු කිරීමට හේතු වනු ඇත. මාර්ග සංවර්ධනයේ ඇති වැදගත්කම හඳුනාගනිමින්, රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ මාර්ග සංවර්ධනයට ප්‍රමුඛතාව ලබා දී ඇත. ඒ අනුව, තවදුරටත් අධිවේගී මාර්ග හා මහා මාර්ග ගොඩනැගීම, මහා මාර්ග පුළුල් කිරීම, වාහන තදබදය අවම කිරීම, මාර්ග නඩත්තුව හා පුනරුත්ථාපනය, පාලම් පුනරුත්ථාපනය හා නැවත ගොඩනැගීම, ඉඩම් අත්පත් කර ගැනීම සහ මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා ඉඩම් අත්පත් කරගත් පසු ජනතාව නැවත පදිංචි කිරීම පිළිබඳ අවධානය යොමු කරමින් ජාතික මාර්ග පිළිබඳ ප්‍රධාන සැලැස්ම සකසා ඇත. සමබර ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයක් සඳහා ප්‍රධාන නගර, අනෙකුත් පළාත් සමග සම්බන්ධ කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරමින් අන්තර්-පළාත් හා පළාත්වල අභ්‍යන්තර සම්බන්ධතාව වැඩි දියුණු කිරීමට පියවර ගෙන ඇති අතර, මග නැඟුම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ග්‍රාමීය මාර්ගවල තත්ත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛත්වය දී ඇත.

අනෙකුත් කලාපීය රටවල් හා සැසඳීමේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන මාර්ග පද්ධතියේ ආවරණය වර්ග කිලෝමීටරයකට කිලෝමීටර් 1.6 ක් වැනි ඉතා ඉහළ මට්ටමක පවතී. 2011 වසර අවසාන වන විට ජාතික මහා මාර්ග ජාලය කි.මී. 4,219 ක ඒ ශ්‍රේණියේ මාර්ගවලින්, කි.මී. 7,800 ක බී ශ්‍රේණියේ මාර්ගවලින් හා පාලම් 4,213 කින් සමන්විත විය. 2011 වසර අග වන විට මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය මගින් නඩත්තු කළ මාර්ගයන්හි ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් කි.මී. 12,020 ක් විය. මාර්ග පද්ධතියේ ආවරණය ඉහළ මට්ටමක පැවතිය ද වේගයෙන් වැඩි වන වාහන සංඛ්‍යාව හමුවේ, මාර්ග ජාලයට සම්බන්ධ බොහෝ මාර්ග වැඩිදියුණු කළ යුතුව ඇත. ආර්ථිකයේ ඉහළ යන ප්‍රවාහන ඉල්ලුම හමුවේ දැනට පවතින මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම හා නව මාර්ග ගොඩනැගීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනාගනිමින් රජය, 2012 අයවැය මගින් මහා මාර්ග හා අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා රුපියල් බිලියන 98.7 ක් වෙන්කොට ඇත.

2011 වසරේ දී ද ප්‍රධාන මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘති බොහොමයක් ක්‍රියාත්මක විය. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයේ පළමු අදියර තුන ඉදිකිරීමේ කටයුතු අවසන් වූ අතර, එය 2011 නොවැම්බර් මස රථවාහන ගමනාගමනය සඳහා විවෘත කෙරිණ. මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක ප්‍රථම

E ශ්‍රේණියේ මහාමාර්ගය වන අතර, එය මංකීරු 4 කින් සමන්විතය. තවද, මෙය ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක කෙරෙන ගාස්තුවක් අයකරන පළමු මාර්ගය ද වේ. අධිවේගී මාර්ගය විවෘත කිරීම හේතුවෙන් කොට්ටාව සිට ගාල්ල දක්වා ගමන් කිරීමට ගතවන කාලය පැය තුනක සිට දළ වශයෙන් පැයක් දක්වා අඩු විය. පළමු මාස 3 තුළ දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගයෙන් ලද ආදායම රුපියල් මිලියන 235 ක් වූ අතර, දෛනික සාමාන්‍ය ආදායම රුපියල් මිලියන 2.5 ක් පමණ වේ. මෙම මාර්ගයේ දෙවන අදියර 2013 මැද භාගයේ දී සම්පූර්ණ කිරීමට නියමිතය. කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ද 2011 වසර පුරා ක්‍රියාත්මක වූ අතර, වසර අවසානය වන විට එහි ඉදිකිරීමේ කටයුතු වලින් සියයට 53 ක් අවසන් වී පැවතිණි. දක්ෂිණ අධිවේගී මාර්ගය හා කොළඹ - කටුනායක අධිවේගී මාර්ගය සම්බන්ධ කරමින් ඉදිවන කොළඹ පිටත වටරවුම් මාර්ගයේ ඉදිකිරීමේ කටයුතු ද ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතුණි. මෙහි පළමු අදියරේ ඉදිකිරීම් කටයුතු කොට්ටාව සිට කඩුවෙල දක්වා ක්‍රියාත්මක වන අතර, අදියර II හා III සඳහා අවශ්‍ය ඉඩම් අත්පත් කරගැනීමේ කටයුතු සිදුවෙමින් පවතී. කොළඹ - මහනුවර අධිවේගී මාර්ගයේ පළමු අදියරේ මූලික වැඩකටයුතු ද 2011 වසර අවසානය වන විට සම්පූර්ණ කරන ලදී. අබලන් පාලම් ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ, පාලම් 46 ක ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදු කරමින් පැවති අතර, වසර තුළ දී පාලම් 33 ක වැඩ අවසන් කරන ලදී. තවද, ග්‍රාමීය මාර්ග සංවර්ධන වැඩසටහනේ “මග නැඟුම” ව්‍යාපෘතිය යටතේ ග්‍රාමීය මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා වැයකල මුදල 2011 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 3.3 ක් විය. 2011 වසරේ දී මග නැඟුම ව්‍යාපෘතිය යටතේ මාර්ග කිලෝ මීටර් 553 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලදී.

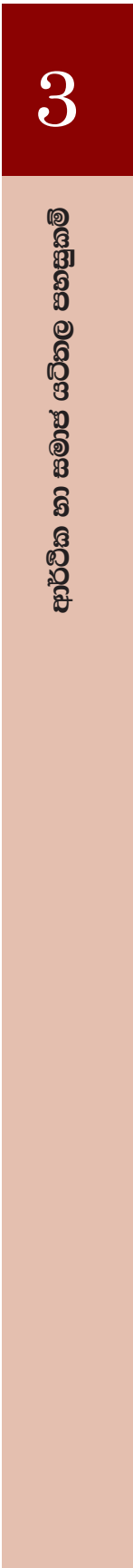
උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය සඳහා වැඩි අවධානයක් යොමු කරන ලදී. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල මාර්ග ජාලය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා උතුරු පළාත් මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය (NRRP) සහ ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශවල කඩිනම් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය (CAREP) 2011 වසරේ දී දියත් කරන ලදී. උතුරු පළාත් මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපෘතිය යටතේ උතුරු පළාතේ මාර්ග කි.මී. 511 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කරන ලදී. ගැටුම් පැවති ප්‍රදේශවල කඩිනම් මාර්ග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2013 වන විට පරන්තන් - පුනරීන් මාර්ගය (කි.මී. 26) සහ මාන්කුලම් - වෙල්ලන්කුලම් මාර්ගය (කි.මී. 38) වැඩිදියුණු කිරීමට නියමිතය. උතුරු පළාත් මාර්ග සම්බන්ධතා ව්‍යාපෘතිය (NRCP) යටතේ උතුරු හා උතුරු මැද පළාත්වල ජාතික මහාමාර්ග පද්ධතියට අයත් මාර්ග කි.මී. 170 ක් ප්‍රතිසංස්කරණය කෙරිණ. වසරේ පළමු භාගය තුළ

මහනුවර - යාපනය (A9) මාර්ගයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු ආරම්භ විය. මඩකලපුව - ත්‍රිකුණාමලය හා ඇල්ල - කන්තලේ මාර්ග දියුණු කිරීමේ වැඩකටයුතු ද ත්‍රිකුණාමලය ඒකාබද්ධ යටිතල පහසුකම් ව්‍යාපෘතිය (TIIP) යටතේ ආරම්භ විය.

මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහනය

පොදු මගී ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය 2011 වසරේ දී මධ්‍යස්ථ වර්ධනයක් පෙන්නුම් කළේය. 2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. සමස්ත ධාවන කිලෝ මීටර් ප්‍රමාණය සුළු වශයෙන් ඉහළ ගියේය. ශ්‍රී ලං.ග.ම. සතු බස් රථ ඇණිය 7,921 ක් වූ අතර, සාමාන්‍යයෙන් දිනකට ඉන් බස් රථ 4,365 ක් ධාවනය විය. ධාවනය වන සමස්ත බස් රථ සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලං.ග.ම.ට අයත් බස් රථ අළුත්වැඩියා කොට නැවත බස් රථ ඇණියට එක්කිරීම දිගටම සිදුවිය. 2011 වසරේ දී පෞද්ගලික හිමිකරුවන්ට අයත් බස් රථ සංඛ්‍යාව 18,955 ක් දක්වා සියයට 4.3 කින් අඩු වූ අතර, දිනකට ධාවනය වූ සාමාන්‍ය බස් රථ සංඛ්‍යාව 16,507 ක් දක්වා සියයට 3.9 කින් වැඩි විය. රජය බස් රථ ඇණිය වැඩි කිරීම සඳහා දිගින් දිගටම සහයෝගය දක්වමින්, පැරණි බස් රථ වෙනුවට නව බස් රථ එක් කිරීම සඳහා ආනයන බදු සහන ලබා දුනි. ශ්‍රී ලං.ග.ම. මූල්‍ය තත්ත්වය 2011 වසර තුළ දී ද දුර්වල මට්ටමක පැවතිණ. 2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. ලැබූ මුළු ආදායම රුපියල් බිලියන 19.1 දක්වා සියයට 11.3 කින් පහළ ගිය අතර, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 22.9 දක්වා සියයට 2.4 කින් වර්ධනය විය. ඒ අනුව, 2011 වසරේ ලැබූ මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් බිලියන 3.8 ක් විය.

2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ග.ම. විසින් මහජනතාවගේ ප්‍රවාහන අවශ්‍යතා ඉටුකිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. පෞද්ගලික බස් රථ ධාවනයක් නොමැති රාත්‍රී බස් සේවා සහ හිමිදිරි උදෑසන බස් සේවා “නිසි සැරිය” ව්‍යාපෘතිය යටතේ තවදුරටත් සපයන ලදී. 2011 වසරේ දී ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ආර්ථිකමය වශයෙන් පාඩු ලබන ධාවන මාර්ගයන් හි බස් රථ ධාවනය “ගැමි සැරිය” ව්‍යාපෘතිය යටතේද, පාසල් දරුවන් සඳහා බස් සේවා “සිසු සැරිය” යටතේ ද සැපයීම 2011 වසරේ දී අඛණ්ඩව සිදුකරන ලදී. රජය, අඛණ්ඩව ඉහත සේවා සඳහා සහනාධාර සපයන ලදී. වසර තුළ මෙහෙයුම් වියදමේ ඇති වූ වෙනස්කම් සැලකිල්ලට ගනිමින්, 2011 ජූලි මස බස් ගාස්තු සංශෝධනය කළ අතර, එමගින් සාමාන්‍ය ගාස්තුව සියයට 7.6 කින් වැඩි විය. මෑතකදී සිදුවූ තෙල් මිල ඉහළයාම සැලකිල්ලට ගනිමින්, 2012 පෙබරවාරි 14 වන දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි බස් ගාස්තුව සියයට 20 කින් ඉහළ දමන ලදී.

රාජ්‍ය බස් සේවයේ කාර්යක්ෂමතාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග කිහිපයක් ගෙන ඇත. සංඛ්‍යාත දත්ත පිළියෙල කිරීමේ ක්‍රමය වැඩිදියුණු කිරීම, අභ්‍යන්තර පරිසණක ජාලය (LAN) වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය තුළින් ශ්‍රී ලං.ග.ම. කළමනාකරණ තොරතුරු සැපයීම විධිමත් කිරීම, මුදල් පොත හා තොග පාලන පද්ධතිය පරිගණකගත කිරීම සහ මානව සම්පත සම්බන්ධ දත්ත ඇතුළත් පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම 2011 වසර තුළ සිදුවිය. 2011 වසරේ දී ජී.පී.ආර්.එස්. පහසුකම සහිත ටිකට් නිකුත් කිරීමේ උපකරණ සංඛ්‍යාව 1,000 දක්වා වැඩි කොට විවිධ ප්‍රදේශ අතර බෙදාහරින ලදී. ශ්‍රී ලං.ග.ම සේවා පුළුල් කිරීම හා යටිතල පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් උතුරු නැගෙනහිර පළාත්වල පොදු ප්‍රවාහන පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා විශේෂ අවධානය යොමුකරන ලදී.

2011 වසරේ දී ලියාපදිංචි කරන ලද නව වාහන සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. ලියාපදිංචි කළ මුළු වාහන සංඛ්‍යාව 2010 වසර තුළ වාර්තා කළ සියයට 76 ක ඉහළ යාමට සාපේක්ෂව 2011 වසර තුළ 525,421 ක් දක්වා සියයට 46 කින් වර්ධනය විය. මෙම වැඩිවීමට හේතු වූයේ බස් රථ, මෝටර් රථ, යතුරු පැදි, ත්‍රී රෝද රථ හා කෘෂිකාර්මික වාහන ලියාපදිංචිය ඉහළයාමයි. අබලන් බස් රථ වෙනුවට නව බස් රථ ආනයනය හේතුවෙන් 2011 වසරේ දී ලියාපදිංචි කළ බස් රථ සංඛ්‍යාව සියයට 71 කින් වැඩි විය. ආනයන බදු අනුපාත අඩු වීම, මූර්ත ආදායම ඉහළ යාම, අඩු පොලී අනුපාත හා රාජ්‍ය සේවයේ නියුතු නිලධාරීන්ට වාහන ආනයනය සඳහා බදු සහන ලබාදීම හේතුවෙන් ලියාපදිංචි කළ මෝටර් රථ සංඛ්‍යාව සියයට 151 කින් ඉහළ ගියේය.

දුම්රිය ප්‍රවාහනය

ශ්‍රී ලං.ද.සේ. මෙහෙයුම් කටයුතු 2011 වසර තුළ මිශ්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වයක් පෙන්නුම් කළේය. මුහුදු බඩ දුම්රිය මාර්ගය අලුත්ගම සිට ගාල්ල දක්වා වේග සීමාව වැඩි කිරීම සඳහා කරනු ලබන ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් වසා දමා තිබුණද, මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 4 කින් ඉහළ ගියේය. තෙල් ප්‍රවාහනය සඳහා දුම්රිය මාර්ගය වැඩි වශයෙන් භාවිතා කිරීම හේතුවෙන් භාණ්ඩ කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය සියයට 8 කින් වැඩි විය. 2011 වසර තුළ ශ්‍රී ලං.ද.සේ. ආදායම රුපියල් බිලියන 4.2 දක්වා සියයට 5.4 කින් වැඩි වූ නමුත්, මෙහෙයුම් වියදම ද රුපියල් බිලියන 8.3 ක් දක්වා සියයට 15.4 කින් වැඩි වීම නිසා, මුළු මෙහෙයුම් අලාභය 2010 වසරේ වාර්තා කළ රුපියල් බිලියන 3.2 ට සාපේක්ෂව රුපියල් බිලියන 4.1 දක්වා වැඩි විය.

3.5 සංඛ්‍යා සටහන **ගමනාගමන අංශයේ මූලික ලක්ෂණ**

ශීර්ෂය	2010	2011 (අ)	වර්ධන අනුපාතය%	
			2010	2011 (අ)
1. මෝටර් රථ නව ලියාපදිංචි කිරීම (සංඛ්‍යාව)				
බස් රථ	359,243	525,421	76.0	46.3
පෞද්ගලික මෝටර් රථ	2,491	4,248	237.1	70.5
ත්‍රී රෝද රථ	23,072	57,886	300.4	150.9
ද්විත්ව කාර්ය වාහන	85,648	138,426	129.2	61.6
යතුරු පැදි	11,712	33,518	815.0	186.2
භාණ්ඩ ප්‍රවාහන වාහන	204,811	253,331	51.2	23.7
ඉඩම් වාහන	11,845	14,818	44.0	25.1
	19,664	23,194	28.7	18.0
2. ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය				
ධාවන කිලෝමීටර් ('000)	9,790	10,040(අ)	2.6	2.6
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	4,353	4,527(අ)	-4.7	4.0
භාණ්ඩ ටොන් කිලෝමීටර් (මිලියන)	163	176(අ)	44.2	8.0
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	4,018	4,235	0.0	5.4
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	7,191	8,295	-18.2	15.4
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	3,173	4,060	-33.5	28.0
3. ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය				
ධාවන කිලෝමීටර් (මිලියන)	341	341	2.7	0.0
මගී කිලෝමීටර් (මිලියන)	16,274	16,346	7.6	0.4
මුළු ආදායම (රු. මිලියන)	21,560	19,122	54.2	-11.3
මෙහෙයුම් වියදම (රු. මිලියන)	22,387	22,920	1.7	2.4
මෙහෙයුම් අලාභය (රු. මිලියන)	827	3,798	-89.7	359.3
4. ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය				
පියාසර කරන ලද පැය ගණන	62,694	74,886	15.6	19.4
මගී කිලෝමීටර් ප්‍රමාණය (මිලියන)	9,400	10,677	19.7	13.6
මගීන් පැටවීමේ අනුපාතය (%)	78	78	2.6	0.0
බර පැටවීමේ අනුපාතය (%)	55	55	-5.2	0.0
භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය (මෙ.ටො. '000)	83	90	20.3	8.4
සේවා නියුක්තිය (සංඛ්‍යාව)	4,969	5,487	6.5	10.4

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රයන්: මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව
 (ආ) ඇස්තමේන්තු ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය
 ශ්‍රී ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලය
 ජාතික ගමනාගමන කොමිෂන් සභාව
 ශ්‍රී ලංකා සිවිල් ගුවන් සේවා අධිකාරිය
 ශ්‍රී ලංකන් ගුවන් සේවය

දුම්රිය ගමනාගමනය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලං.ද.සේ. විසින් විවිධ පියවර ගෙන ඇත. M9 එන්ජින් පහක් යළි සකස්කර දුම්රිය ඇණියට එක් කරන ලදී. ශ්‍රී ලං.ද.සේ. මගින් බලවේග කට්ටල 9 ක් ඉන්දියාවෙන් ආනයනය කරන ලද අතර, තවත් බලවේග කට්ටල 13 ක් චීනයෙන් ආනයනය කිරීම සඳහා දැනටමත් ඇණවුම් කර ඇත. මගී සේවාව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2011 වසර තුළ රඹුක්කන සහ කොළඹ අතර නව කාර්යාල දුම්රිය දෙකක්, හලාවත හා කොළඹ අතර නව කාර්යාල දුම්රිය දෙකක්, සති අන්තය සඳහා කොළඹ හා මහනුවර අතර නව නගරාන්තර දුම්රියක්, කොළඹ හා වවුනියාව අතර දිනපතා ශීඝ්‍රගාමී නගරාන්තර දුම්රියක් හා ගල්මය හා ත්‍රිකුණාමලය අතර නව දුම්රිය බස් රථ

සේවයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙයට අමතරව, ආදායම බෙදාගැනීමේ පදනම මත පෞද්ගලික අංශය මෙහෙයවන නව සුබෝපහෝගී දුම්රිය සේවයක් ද හඳුන්වා දෙන ලදී. තවද, දුම්රිය සේවය මගින් තවදුරටත් මගීන්ට වඩාත් මිත්‍රශීලී සේවාවක් ලබා දීම සඳහා නගරාන්තර දුම්රිය සඳහා ආසන වෙන්කිරීම ජංගම දුරකථන හරහා සිදුකිරීමට අවකාශ සලසා දෙන ලදී.

ශ්‍රී ලං.දු.සේ. රටෙහි දුම්රිය ප්‍රවාහනය වැඩිදියුණු කිරීමේ අරමුණින් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති කිහිපයක් ආරම්භ කර ඇත. මේ අනුව, ජා ඇල සිට සිදුව දක්වා දුම්රිය මාර්ගය ද්විත්ව මාර්ගයක් ලෙස ගොඩනැගීමේ කටයුතු 2011 වසරේ දී සම්පූර්ණ කරන ලදී. මුහුදුබඩ දුම්රිය මාර්ගයේ වේගය වැඩිකිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ පළමු පියවර ලෙස ගාල්ල සිට මාතර දක්වා කිලෝමීටර් 42 ක වේග සීමාව වැඩි කිරීමේ කටයුතු 2011 පෙබරවාරි මස සම්පූර්ණ කරන ලද අතර, එහි දෙවන පියවර ලෙස කළුතර සිට ගාල්ල දක්වා කිලෝමීටර් 72 ක වේග සීමාව වැඩි කිරීමේ කටයුතු දැනට සිදු කෙරෙමින් පවතී. කොළඹ සිට මාතර දක්වා දුම්රිය මාර්ගය කතරගම දක්වා දීර්ඝ කිරීමේ කටයුතු ද ක්‍රියාත්මකව පැවතුණි. මෙම ව්‍යාපෘතියේ පළමු අදියර ලෙස, මාතර සිට බෙලිඅත්ත දක්වා කිලෝමීටර් 27 ක දුම්රිය මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු කරගෙන යනු ලැබීය. මෙයට අමතරව, යෝජිත පානදුර - හොරණ - අවිස්සාවේල්ල දුම්රිය මාර්ගය හම්බන්තොට දක්වා දීර්ඝ කිරීම සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනය දැනට සිදුකෙරෙමින් පවතී. තවද, යෝජිත හොරණ - කොට්ටාව දුම්රිය මාර්ගය සඳහා ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සම්පූර්ණ කර ඇති අතර, යෝජිත කුරුණෑගල - හබරණ මාර්ගය සඳහා අදාළ විස්තරාත්මක පරිසර අධ්‍යයනය ආරම්භ කර ඇත. මැදවච්චිය හා තලෙයිමන්තාරම අතර දුම්රිය මාර්ගය ප්‍රතිසංස්කරණය 2011 මාර්තු මස සිට ආරම්භ විය. මෙයට අමතරව, ඕමන්තෙයි හා කන්කසන්තුරය අතර කිලෝමීටර් 145 ක දුම්රිය මාර්ගයේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු අරඹා ඇති අතර, එය ඕමන්තෙයි සිට පලෙයි දක්වා හා පලෙයි සිට කන්කසන්තුරය දක්වා පියවර දෙකකින් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කොට ඇත.

රටෙහි මගී හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා සැලකිය යුතු දායකත්වයක් දැරීමට ශ්‍රී ලං.දු.සේ. ට හැකියාව ඇත. දැනට, මගී ප්‍රවාහනය හා භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහා ශ්‍රී ලං.දු.සේ. දායකත්වය පිළිවෙලින් සියයට 5 ක් හා සියයට 1 ක් වැනි අඩු මට්ටමක පවතී. වර්ධනය වන ආර්ථිකය හමුවේ ඉහළ යන ප්‍රවාහන ඉල්ලුම හා දුම්රිය සේවාවෙන් ආවරණය වන ප්‍රදේශය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා දුම්රිය සේවාව නවීකරණය කිරීම සහ එහි කාර්යක්ෂමතාව හා විශ්වසනීයත්වය

වැඩිදියුණු කිරීම අවශ්‍ය වේ. දැනට මාර්ග ප්‍රවාහනය ශ්‍රී ලංකාවේ වඩා ජනප්‍රිය ප්‍රවාහන මාධ්‍ය බැවින් එය නිරන්තරයෙන් දැඩි මාර්ග තදබදයකට ලක්ව ඇති අතර, එය එළදායී ශ්‍රම කාලය විශාල වශයෙන් අපතේ යාමට හා ඉන්ධන නාස්තිය ඉහළයාමට හේතු වී ඇත. එබැවින් කොළඹ සමඟ තදාසන්න නගර සම්බන්ධ කරමින් තනි පිල්ලේ දුම්රිය වැනි විකල්ප ප්‍රවාහන මාධ්‍ය හඳුන්වා දීම පිළිබඳ සලකා බැලීම කාලෝචිත වේ.

සිවිල් ගුවන් සේවය

2011 වසරේ දී සිවිල් ගුවන් සේවාව කැපී පෙනෙන ප්‍රගතියක් අත්කර ගත්තේය. 2011 වසර තුළ කටුනායක බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ වෙතත් ගුවන් යානාවලට මාරුවන මගීන් ද ඇතුළුව මුළු මගීන් මිලියන 6.1 ක් සඳහා පහසුකම් සපයමින් 2010 වසරට සාපේක්ෂව සියයට 17 ක වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ මගින් හසුරුවන ලද මුළු මගී ගුවන් යානා සංඛ්‍යාව 43,454 ක් වූ අතර, එය පසුගිය වසරට සාපේක්ෂව සියයට 27 ක වර්ධනයකි. 2011 වසරේ ගුවන් භාණ්ඩ ප්‍රවාහනයේ සුළු වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. 2011 වසර තුළ බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ මගින් හසුරුවන ලද මුළු මගීන් සංඛ්‍යාව, එහි උපරිම සීමාව වන මිලියන 6 ක් වෙත ළඟාවීමට සමත්විය. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය නිමා වූ පසු හැසිරවිය හැකි මුළු මගීන් සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යනු ඇත. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවය තම ගුවන් යානා ඇණිය නවීකරණය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය 2011 වසර තුළ ද අඛණ්ඩව පවත්වා ගනිමින් A320 නවතම ගුවන් යානා 3 ක් අත්පත් කරගත් අතර, ව්‍යාපාරික පංතියේ පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ වැඩකටයුතු ද ආරම්භ කරන ලදී. සංචාරක කටයුතු වැඩිවීමත් සමඟ දේශීය ගුවන් ගමන් සඳහා ඇති ඉල්ලුමද ඉහළ යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

2011 වසර තුළ ගුවන් සේවා අංශයේ මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය දුර්වල විය. ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සේවයේ ආදායම රුපියල් බිලියන 78.9 ක් දක්වා සියයට 16.3 කින් වර්ධනය වීම හා මෙහෙයුම් වියදම් රුපියල් බිලියන 98 දක්වා සියයට 32.2 කින් වර්ධනය වීම හේතුවෙන්, මුළු මෙහෙයුම් අලාභය රුපියල් බිලියන 19.1 ක් විය. ඉන්ධන මිල ඉහළ යාම සහ තියුණු තරඟකාරිත්වය නිසා අඩු මිල ගණන් යටතේ සේවා සැපයීම ශ්‍රීලංකන් ගුවන් සමාගමේ මෙහෙයුම් අලාභය ඉහළ යාමට හේතු විය. මේ අතර, 2011 වසරේ දී මිහින් ලංකා වාර්තා කළ මෙහෙයුම් අලාභය, 2010 වසරේ දී වාර්තා කළ රුපියල් මිලියන 788 ට සාපේක්ෂව රුපියල් මිලියන 455 ක් විය.

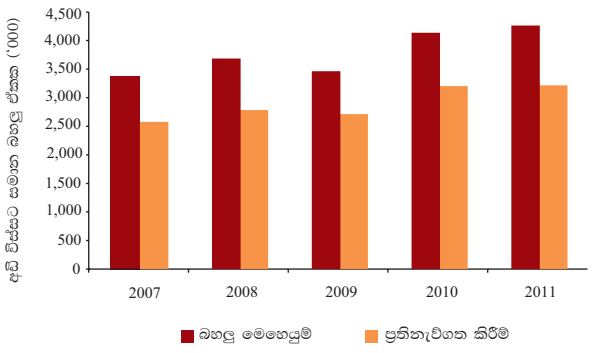
2011 වසරේ දී ගුවන් සේවා සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ඉදිකිරීමේ කටයුතු ක්‍රියාත්මක විය. මත්තල ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළෙහි පළමු අදියරෙහි ඉදිකිරීම් කටයුතු 2012 දී අවසන් වීමට නියමිතය. ලෝකයේ ප්‍රමුඛතම ජාත්‍යන්තර ගුවන් සමාගම් කිහිපයක් මත්තල ඉදිවන දෙවන ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළෙහි මෙහෙයුම් සිදුකිරීමට ඇති කැමැත්ත ප්‍රකාශ කොට ඇත. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ පුළුල් කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ දෙවන අදියර යටතේ ගුවන්තොටුපොළෙහි වසරකට මගීන් හැසිරවීමේ හැකියාව මිලියන 12 ක් දක්වා දෙගුණ වනු ඇත. ව්‍යාපෘතිය අවසානයේ දී බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපොළ මාර්ග හා සම්බන්ධ ප්‍රවේශ, ගේට්ටු 8 කින් සමන්විත ගුවන් ප්‍රාකාර, දුරස්ථ ගුවන් යානා රඳවන සහ කුලී රථ නවත්වන ස්ථානවලින් සමන්විත වනු ඇත.

කලාපයේ ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානය බවට පත්වීමට ශ්‍රී ලංකාවට ඉහළ විභවතාවක් පවතී. බණ්ඩාරනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ නවීකරණය කිරීමේ දෙවන අදියර හා 2012 දී මත්තල, දෙවන ජාත්‍යන්තර ගුවන් තොටුපොළ ඉදිකිරීම සම්පූර්ණ කිරීම මගින් ගුවන් කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයේ නැගී සිටීමක් සනිටුහන් කෙරෙන අතර, එමගින් රට කරා ඇදී එන සංචාරකයන් වැඩි සංඛ්‍යාවකට පහසුකම් සැලසීමටද හැකිවනු ඇත. ගුවන් ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ වර්ධනය හමුවේ ගුවන් යානා නඩත්තුව, අළුත්වැඩියා කිරීම, යළි ගොඩනැගීම, ඉන්ධන සැපයීම හා ආහාර සැපයීම ආදී ක්ෂේත්‍රයන්ගෙන් ද ඉහළ ඉල්ලුමක් ඇති වෙතැයි අපේක්ෂා කරන අතර, එමගින් රට තුළ කාර්යක්ෂම ගුවන් කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රයක් සංවර්ධනය කිරීම සඳහා අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත. ශ්‍රී ලංකාව කලාපයේ ගුවන් කේන්ද්‍රස්ථානය බවට පත්වීම සඳහා සිවිල් ගුවන් ක්ෂේත්‍රයට අදාළ ජාත්‍යන්තර තත්ව හා අනුමත ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කිරීමට උත්සාහ දරමින් සිටී. මෙයට අමතරව, අම්පාර, කොග්ගල, චීන වරාය, යාපනය සහ රත්මලාන යන දේශීය ගුවන් තොටුපොළ සංවර්ධනය සඳහා ද පියවර ගෙන ඇත. සංචාරකයන් සමූහ වශයෙන් රැගෙන එන ගුවන් යානා හා පුද්ගලික ජෙට් මෙහෙයුම් වෙළෙඳපොළ ඉලක්ක කොට ගෙන මෙම ගුවන් තොටුපොළවල් “නාගරික ගුවන් තොටුපොළවල්” ලෙස සංවර්ධනය කෙරෙනු ඇත.

වරාය සේවා

2011 දී වරාය සේවාවන්හි අඛණ්ඩ වර්ධනයක් දැකිය හැකි විය. විවිධ බාධක හේතුවෙන් ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්වයට පත්වීම මන්දගාමී වුවද, 2011 වසර තුළ මෙහෙය වූ මුළු බහලුම් ප්‍රමාණය

3.4 රජය සටහන බහලු මෙහෙයුම් සහ ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම්

අඩි 20 ට සමාන බහලු මිලියන 4.3 ක් දක්වා සියයට 3 කින් වර්ධනය වූ අතර, ප්‍රතිනැව්ගත කිරීමේ මෙහෙයුම් සුළු වශයෙන් වර්ධනය විය. හසුරුවන ලද මුළු භාණ්ඩ ප්‍රමාණය මෙ.ටො. මිලියන 65.1 දක්වා සියයට 6.2 කින් වර්ධනය විය. කොළඹ වරාය වෙත පැමිණි මුළු නැව් ප්‍රමාණය සියයට 5.5 කින් වර්ධනය විය. ගෝලීය වෙළෙඳාමේ පැවති මන්දගාමීත්වය මධ්‍යයේ වුවද, විගණනය නොකරන ලද තාවකාලික මූල්‍ය දත්ත අනුව ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරියේ (ශ්‍රී ලං.ව.අ.) මූල්‍ය තත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. 2011 වසරේ දී ශ්‍රී ලං.ව.අ. ලැබූ ආදායම රුපියල් බිලියන 31.2 ක් දක්වා සියයට 10.5 කින් වැඩි වූ අතර, මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 30 ක් දක්වා සියයට 3.9 කින් අඩු විය. ඒ අනුව, ශ්‍රී ලං.ව.අ. මගින් 2011 වසර සඳහා ඉපැයූ මෙහෙයුම් ලාභය 2010 වසර සඳහා වූ රුපියල් බිලියන 4.4 ට සාපේක්ෂව, රුපියල් බිලියන 8.3 ක් දක්වා සියයට 89 කින් වර්ධනය විය.

රජයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධන වැඩපිළිවෙළෙහි ප්‍රමුඛස්ථානයක් වරාය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා ලබා දී ඇත. හම්බන්තොට වරාය ගොඩනැගීමේ පළමු අදියර 2011 දෙසැම්බර් මස අවසන් වූ අතර, සම්පූර්ණ වාණිජ්‍ය මෙහෙයුම් කටයුතු 2012 මැද භාගයේ සිට ආරම්භ වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරයි. හම්බන්තොට වරායේ කර්මාන්තශාලා පිහිටුවීම සඳහා කැමැත්ත පළකිරීමේ යෝජනා 27 ක් ශ්‍රී ලං.ව.අ. වෙත ලැබී ඇති අතර, එයින් ව්‍යාපෘති 14 ක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා තෝරා ගෙන ඇත. ධනිෂ් තෙල් රසායන, සිමෙන්ති, සීනි හා පොහොර නිෂ්පාදන සැකසුම් කර්මාන්තශාලා සඳහා වන යෝජනා 4 කට අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා දී ඇත. ටැංකි 14 කින් සමන්විත තෙල් ටැංකි සමූහයක් හම්බන්තොට ඉදිකරන අතර, මෙමගින් හම්බන්තොට වරායට පැමිණෙන නැව් සඳහා තෙල් සැපයීමට හැකියාව ලැබෙනු ඇත. කොළඹ

ශීර්ෂය	වරාය සේවා ක්‍රියාකාරීත්වය		වර්ධන අනුපාතය %	
	2010	2011 (අ)	2010	2011 (අ)
1. පැමිණි නැව් සංඛ්‍යාව	4,067	4,323	-8.7	6.3
කොළඹ	3,910	4,124	-5.0	5.5
ගාල්ල	48	73	50.0	52.1
ත්‍රිකුණාමලය	109	126	-64.8	15.6
2. මෙහෙයවන ලද භාණ්ඩ ප්‍රමාණය (මෙ.ටො. '000)	61,240	65,054	25.5	6.2
කොළඹ	58,768	62,016	26.7	5.5
ගාල්ල	318	464	90.4	45.9
ත්‍රිකුණාමලය	2,154	2,574	-3.8	19.5
3. බහලු මෙහෙයුම් ප්‍රමාණය (TEUs '000)(ආ)	4,137	4,263	19.4	3.0
4. බහලු ප්‍රතිනැව්ගත කිරීම් (TEUs '000)(ආ)	3,205	3,216	18.2	0.3
5. සේවක සංඛ්‍යාව (ඇ)	12,828	10,982	-4.0	-14.4
කොළඹ	11,747	10,083	-4.2	-14.2
ගාල්ල	480	433	-6.4	-9.8
ත්‍රිකුණාමලය	601	466	1.7	-22.5

(අ) නාවකාලික මූලය : ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය
 (ආ) TEU s = අඩි විස්සට සමාන බහලු ඒකක
 (ඇ) ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය සඳහා පමණි

දකුණු වරාය ව්‍යාපෘතිය 2011 වසර තුළ ක්‍රියාත්මක වූ අතර, දකුණු බහලුම් පර්යන්තයේ වැඩ කටයුතු 2012 වසර මුල දී ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. මේ සඳහා අපේක්ෂිත ව්‍යාපෘති විසඳුම එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 500 ක් වන අතර, 2014 මැයි මස දී එහි මෙහෙයුම් ආරම්භ කිරීමට නියමිතය. මේ සමඟ කොළඹ වරායේ බහලු හැසිරවීමේ ධාරිතාව අඩි 20 ට සමාන බහලු මිලියන 2.4 කින් ඉහළ යනු ඇත. ඔලිවිල් වරායේ සියලු ඉඩම්, ගොඩනැගිලි සහ මාර්ග ඉදිකිරීමේ කටයුතු 2011 වසරේ සම්පූර්ණ කළ අතර, ව්‍යාපෘතියේ වැඩකටයුතු 2012 ජූලි මස වන විට සම්පූර්ණයෙන් අවසන් කිරීමට නියමිතය. මෙම ව්‍යාපෘතියට වාණිජ වරායක් හා ධීවර යාත්‍රා නැංගුම් ලැම සඳහා දෝණියක් අයත් වේ. ගාලු වරායේ ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු නිමවීමත් සමඟ සැහැල්ලු ධීවර යාත්‍රා සඳහා සංචාරක නිකේතන වරායක් ලෙස යොදාගත හැකි අතර, එමගින් සැහැල්ලු ධීවර යාත්‍රා වැඩි සංඛ්‍යාවක් ආකර්ෂණය කරගනු ඇත. ත්‍රිකුණාමලය වරාය විශාල භාණ්ඩ හැසිරවීම සහ බැර කර්මාන්ත ඇතුළුව වරාය සම්බන්ධ කර්මාන්ත කටයුතු, සංචාරක හා කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා මධ්‍යස්ථානයක් ලෙස යොදාගැනීම සඳහා හඳුනාගෙන ඇත. ශ්‍රී ලං.ව.අ. මගින් කොළඹ වරාය ආශ්‍රිතව වරාය නගරයක් ඉදිකිරීමට යෝජනා කර ඇති අතර, මේ සඳහා වැය වෙනැයි අපේක්ෂිත මුදල එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 700 කි. මෙය සුබෝපභෝගී හෝටල්, මහල් නිවාස සංකීර්ණ සහ

වෙළෙඳ සංකීර්ණ වැනි පහසුකම් රැසකින් සමන්විත වනු ඇත.

ශ්‍රී ලං.ව.අ. ඵලදායීතාව වැඩි දියුණු කිරීම හා බහලුම් හා භාණ්ඩ හැසුරුම් කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් තරඟකාරීත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා පියවර ගෙන ඇත. ලෝක ආර්ථිකය මන්දගාමී ලෙස වර්ධනය වීම හා අනෙකුත් කලාපීය වරායන්ගෙන් ඵල්ලවන අභියෝග මධ්‍යයේ, වරාය ක්ෂේත්‍රයේ ඵලදායීතාව හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවට කාලීන පියවර ගැනීමට සිදුවී ඇත. 2011 වසරේ දී කාර්යක්ෂමතාව වැඩිකිරීමේ අරමුණින්, ජය බහලුම් පර්යන්තයේ සහ දකුණු ආසියානු පිවිසුම් පර්යන්ත සමාගමේ නව උපකරණ සවිකිරීම හා ඒ තුළින් නොකාව වරායට සේන්ද්‍ර වූ මොහොතේ සිට එහි මෙහෙයුම් කටයුතු නිමවා නැවත යාමට ගතවන කාලය අඩු කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. තවද, වරාය මෙහෙයුම්වල තරඟකාරීත්වය ඇති කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලං.ව.අ. මගින් දැනට සේවයේ නියුතු සේවකයන් ගේ කුසලතා වැඩිදියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාව හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව, සේවකයන් සඳහා ඔවුන්ගේ තාක්ෂණික කුසලතා සහ මානව සම්පත් කළමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීමට පුහුණු වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කොට ඇත.

ජල සම්පාදනය හා වාරිමාර්ග

මහින්ද වින්තන ඉදිරි දැක්ම හා එක්සත් ජාතීන්ගේ සහසු සංවර්ධන අභිමතාර්ථයන්හි සඳහන් ආකාරයට 2015 වන විට බාධාවකින් තොරව පිරිසිදු පානීය ජලය අභිම ජන සංඛ්‍යාව ඉන් අඩකට අඩු කිරීමේ වැඩපිළිවෙල සඳහා ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන අංශය කටයුතු කරනු දැකිය හැකි විය. ජල දූෂණය අවම කිරීම සඳහා අවධානය යොමු කරමින් පානීය ජලය, සනීපාරක්ෂාව හා කර්මාන්ත ස්ථානගතවීම සඳහා බලපාන ජාතික ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් කිරීම සඳහා ද පියවර ගෙන ඇත. මෙම ක්‍රියාමාර්ගයන්හි අවසාන අරමුණ වර්ෂ 2025 වන විට සැමට පිරිසිදු පානීය ජලය ලබාදීමයි. එම අරමුණ පෙරදැරිව, ප්‍රයෝජනයට ගතහැකි ජල ප්‍රමාණය වැඩිකර ගැනීම සඳහා විකල්ප ජල මූලාශ්‍රයක් ලෙස වැසි ජලය එකතු කිරීම සඳහා “වැසි ජලය එක්රැස් කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය” 2011 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක විය. රටෙහි පවතින අස්ථාවර කාලගුණ රටාව නිසා විකල්ප ජල සම්පත් හඳුනාගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වී ඇති අතර, රජය මගින් නල ජලය සැපයීමේදී මුහුණ දීමට සිදුවන මූල්‍ය අපහසුතා අවම කිරීමට ද කටයුතු කළ යුතුව ඇත. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල හා ප්‍රාදේශීය සභා කිහිපයක් වැසි ජලය එක්රැස් කිරීම සඳහා ජල ටැංකි ගොඩනැගීමට ක්‍රියාකොට ඇති අතර, නිවැසියන්ට වැසි ජලය එක්රැස්

3 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.7 සංඛ්‍යා සටහන

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය විසින් සපයනු ලබන ජලය

ශීර්ෂය			වර්ධන අනුපාතය %	
	2010	2011 (අ)	2010	2011 (අ)
මුළු ජල සම්පාදන යෝජනා ක්‍රම ගණන (අ)	315	323	1.0	2.5
වසර තුළදී සපයන ලද නව ජල සම්බන්ධතා ගණන	87,245	95,728	9.9	9.7
සපයා ඇති මුළු ජල සම්බන්ධතා ගණන (අ)	1,353,573	1,449,301	6.9	7.1
මුළු ජල නිෂ්පාදනය (සහ මීටර් මිලියන)	469	490	4.5	4.5
ආදායම් රහිත ජලය (%)				
මහ කොළඹ	31.5	31.3	0.6	-0.6
ප්‍රාදේශීය	26.6	25.1	6.0	-5.6

(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවහන මණ්ඩලය (අ) වසර අවසානයේදී

කිරීම සඳහා අවශ්‍ය වැඩි සැලසුම් කිරීම හා ඉදිකිරීම සඳහා අවශ්‍ය දැනුම ලබාදීමේ ව්‍යාපෘති ද ක්‍රියාත්මක කොට ඇත.

2011 වසරේ දී ජා.ජ.ස.ජ.ම. ප්‍රධාන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම ක්‍රියාත්මක කළේය. මහ කොළඹ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය අදියර I සහ II, මහනුවර දකුණු ප්‍රදේශයේ නාගරික ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය, කොළඹ උතුරු ප්‍රදේශයේ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය අදියර II, මහ කොළඹ ජල පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය, කළු ගඟ ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය අදියර I සහ II, මීගමුව ජල සම්පාදනය වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය, කිරිඳි ඔය ජල සම්පාදන පුනරුත්ථාපනය හා වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය, රුහුණු පුර ජල සම්පාදන සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය අදියර I, වවුනියාව හා යාපනය දිස්ත්‍රික්කයන්හි අවනන් වූ ජනතාව පදිංචි සුභසාධන මධ්‍යස්ථානවල ජල සම්පාදනය හා කැලිකසල බැහැර කරලීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම සහ ද්විතියික නගර ග්‍රාමීය ප්‍රජාව මූලික ජල සම්පාදන හා සනීපාරක්ෂක ව්‍යාපෘතිය යනාදිය 2011 වසරේ දී ප්‍රධාන ජල සම්පාදන ව්‍යාපෘති ලෙස ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතර, මිලියන 3 ක ජනතාවට ජලය සැපයීම සඳහා කුඩා පරිමාණයේ ග්‍රාමීය ජල සැලසුම් යෝජනා ක්‍රම 4,000 කට වඩා රට පුරා ක්‍රියාත්මක විය.

වෙනවත් නාගරීකරණයේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, නල ජලය සඳහා ඇති ඉල්ලුම පසුගිය වසර කිහිපය මුළුල්ලේම ඉහල ගියේය. 2011 වසර තුළ ජා.ජ.ස.ජ.ම. මගින් නව ජල සම්බන්ධතා 95,728 ක් ලබා දී ඇත. ඒ අනුව, ජා.ජ.ස.ජ.ම. මගින් ලබාදෙන ලද මුළු ජල සම්බන්ධතා සංඛ්‍යාව මිලියන 1.4 ක් වූ අතර, මෙය සියයට 7.1 ක වැඩි වීමක් පිළිබිඹු කරයි. 2011 වසර

තුළ මහ කොළඹ ප්‍රදේශයේ ගිණුම්ගත නොවන ජල ප්‍රමාණය සියයට 31.5 සිට 31.3 දක්වාත්, සෙසු ප්‍රදේශවල එම ප්‍රමාණය සියයට 26.6 සිට සියයට 25.1 දක්වාත් අඩු විය. ගිණුම්ගත නොවන ජලය ඉහළ අගයක් ගැනීමට හේතු වී ඇත්තේ දිරාපත් වූ නල මාර්ග, අඩු පහසුකම් සහිත නිවාසවල පදිංචි පවුල් පොදු ජල සැපයුම් මාර්ගවලින් සිදුකරන ජල පරිභෝජනය, නීති විරෝධී ජල පරිභෝගිකයන් ජල මාපකවලට හානි සිදුකිරීම හා මෙහෙයුම් අඩුලුහුඩුකම් වේ. නඩත්තු සේවා ශක්තිමත් කිරීම, දිරාපත් වූ නල මාර්ග ප්‍රතිස්ථාපනය, හදිසි ඇමතුම් මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටුවීම, අඩු පහසුකම් සහිත ජනාවාසවලට පෞද්ගලික සම්බන්ධතා ලබාදීම සහ විස්තීර්ණ මැනුම් ක්‍රමයක්, අධීක්ෂණය කිරීමක් හා සමාලෝචන ක්‍රියාවලියක් ඇතිකිරීම තුළින් නුදුරු කාලයේ දී ගිණුම්ගත නොවන ජල ප්‍රමාණය අඩුකර ගත හැකි වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ජා.ජ.ස.ජ.ම. යේ මූල්‍ය තත්ත්වය 2011 වසරේ දී වැඩි දියුණු විය. ජා.ජ.ස.ජ.ම. යේ ආදායම 2011 වසර තුළ ජල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණයේ වැඩි වීම පිළිබිඹු කරමින් රුපියල් බිලියන 13.8 ක් දක්වා සියයට 11 කින් වැඩි විය. 2011 වසරේ මෙහෙයුම් වියදම රුපියල් බිලියන 11.9 දක්වා සියයට 9 කින් පහත වැටුණි. ප්‍රතිප්‍රමාණනය වීම් ඉවත් කොට සංශෝධනය කළ 2010 දත්ත සමඟ සංසන්දනය කරන විට ජා.ජ.ස.ජ.ම. 2011 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 1.9 ක මෙහෙයුම් ලාභයක් වාර්තා කළේය. මූල්‍ය තත්ත්වයෙහි මෙම වැඩි වීමට මූලික වශයෙන්ම බලපෑවේ ආදායම් රහිත ජල ප්‍රමාණය පහළ වැටීම හා නව ජල ව්‍යාපෘති මගින් වැඩි ජල සම්බන්ධතා ප්‍රමාණයක් ලබා දීමයි.

2011 වසර තුළ ප්‍රධාන වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති කිහිපයක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු විය. රඹුක්කන් ඔය ජලාශ ව්‍යාපෘතිය, කිරිමුන්නවෙතිය - මිනිපේ ප්‍රධාන ඇල මාර්ගය සහ කැකිරිඹබඩ ජලාශ ව්‍යාපෘතිය 2011 වසර තුළ අවසන් කරන ලදී. කරවාහු ජලාපවහන යෝජනා ක්‍රමය, රූගම් යෝජනා ක්‍රමය සහ ඇල්ල යෝජනා ක්‍රමය නැගෙනහිර නවෝදය වැඩපිළිවෙල යටතේ පිළිවෙලින් අම්පාර, මඩකලපුව හා ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික්කවල ක්‍රියාත්මක විය. රුපියල් මිලියන 965 ක ඇස්තමේන්තුගත වියදමක් සහිත මෙම වාරිමාර්ග ව්‍යාපෘති තුළින් පවුල් 12,700 කට පහසුකම් සැලසෙන අතර, ජල සම්පාදනය ලබාදිය හැකි භූමි ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 12,820 කි. එසේම, උතුරු වසන්තය වැඩසටහන යටතේ, පාවට්ටකුලම් සහ මුහුන්දන්කුලම් යෝජනා ක්‍රම ක්‍රියාත්මක වූ අතර, වැඩ අවසන් වූ පසුව මෙමගින් පවුල් 3,200 කට පහසුකම් සලසා දෙමින් හෙක්ටයාර 3,552 කට ජලය සම්පාදනය කෙරෙනු ඇත.

3.3 සමාජ යටිතල පහසුකම් පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති, ආයතනික රාමුව හා ක්‍රියාකාරිත්වය

ශ්‍රී ලංකාවට සාපේක්ෂ වශයෙන් උසස් සමාජ - ආර්ථික ප්‍රගතියක් අත්පත් කර ගැනීමට නිදහස ලැබුණු පටන් පැවති රජයන් විසින් අනුගමනය කරන්නට යෙදුණු නිදහස් අධ්‍යාපනය හා නිදහස් සෞඛ්‍ය ඇතුළත් සුභසාධනය ප්‍රමුඛ කරගත් සමාජ ආර්ථික ප්‍රතිපත්ති හේතු වී ඇත. අධ්‍යාපන සහ සෞඛ්‍ය සේවා සම්බන්ධයෙන් දැකිය හැකි සමබර ව්‍යාප්තිය මගින් එම සමාජ ආර්ථික ප්‍රතිපත්තිවලින් විශිෂ්ඨ සාර්ථකත්වය පෙන්වුම් කරයි. සෞඛ්‍ය සහ අධ්‍යාපනය සම්බන්ධයෙන් වන ආයතනික පද්ධතියේ ව්‍යාප්තිය පැසසිය යුතු වුවද, පළාත් මට්ටමින් අධ්‍යාපන සහ සෞඛ්‍ය සේවාවන්ගේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම තවදුරටත් අභියෝගයක්ව පවතී. සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපන යන දෙඅංශයෙහි ගුණාත්මකභාවය මානව ප්‍රාග්ධනයේ ප්‍රමාණය සහ ඵලදායීතාව වර්ධනය කෙරෙහි බලපාන අතර, එය තීරණය ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් අත්කර ගැනීමටද තීරණාත්මක වන හෙයින් එම සේවාවන්ගේ ගුණාත්මකභාවය, අදාළ භාවය හා කාර්යක්ෂමතාව වැඩි දියුණු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වී තිබේ.

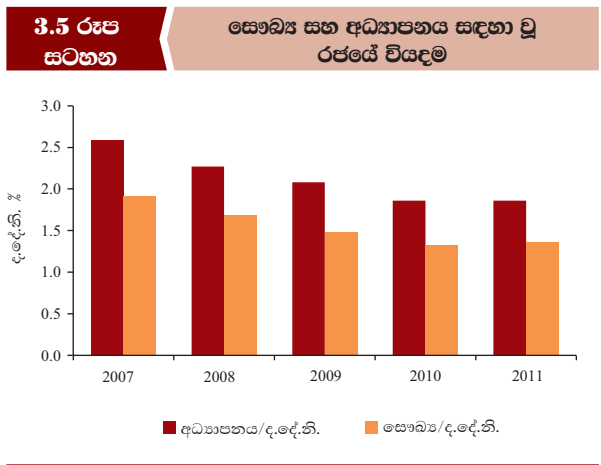
සෞඛ්‍ය

2006 - 2016 කාලය සඳහා වන ප්‍රධාන සෞඛ්‍ය සැලැස්මට අනුගතව සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීමේ ක්‍රමෝපායන් සඳහා ප්‍රමුඛතාව දෙමින්, 2011 වසර සඳහා විස්තරාත්මක සෞඛ්‍ය සැලසුමක් සකස් කොට තිබුණි. බෝවන හා බෝ නොවන රෝග නිසා ඇතිවන වැළැක්විය හැකි මරණ සංඛ්‍යාව අඩු කිරීමෙන් ආයු අපේක්ෂාව තවදුරටත් වැඩිකිරීම පිළිබඳව සෞඛ්‍ය ප්‍රතිපත්තිය මගින් අවධානය යොමුකොට ඇත. එමගින්, වැළැක්විය හැකි රෝග අවම කිරීම තුළින් ජනතාවගේ ජීවන මට්ටම ඉහළ නැංවීමේ වැදගත්කමද අවධාරණය

කොට ඇත. එම වාර්ෂික සැලැස්මේ සඳහන් කර ඇති අභිමතාර්ථ අත්පත් කරගැනීම සඳහා උපාය මාර්ගික සෞඛ්‍ය සංවර්ධන සැලසුමක්ද සකසා ඇත. කුටුම්භ සහ ප්‍රජාව යහපත් සෞඛ්‍ය මට්ටමක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාකාරකම්වලට යොමු කිරීම, සෞඛ්‍ය සේවා සැපයුම වැඩිදියුණු කිරීම, සෞඛ්‍ය කළමනාකරණය වැඩි දියුණු කිරීම, මානව සම්පත් කළමනාකරණය වැඩිදියුණු කිරීම සහ සම්පත් බෙදාහැරීම හා උපයෝජනය වැඩිදියුණු කිරීම තුළින් සෞඛ්‍ය මූල්‍යනය වැඩිදියුණු කිරීම යන අංශ 5 මෙම උපාය මාර්ගික සැලසුම යටතේ හඳුනාගෙන ඇත.

සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ, මානව සම්පත සහ භෞතික යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා පියවර කිහිපයක් ගෙන ඇත. 2011 වසර අවසානය වන විට පුද්ගලයන් 1,000 කට ඇඳුන් තුනක් බැගින්, ඇඳුන් 69,731 කින් සමන්විත රජයේ රෝහල් සංඛ්‍යාව 592 ක් විය. පුද්ගලයන් 1,274 කට එක් වෛද්‍යවරයෙක් බැගින් සුදුසුකම් ලත් වෛද්‍යවරුන් 16,384 දෙනෙකුගෙන් ද, පුද්ගලයින් 717 කට එක් හෙදියක් බැගින් සුදුසුකම් ලත් හෙදියන් 29,101 ක් ගෙන් ද 2011 අග වන විට සෞඛ්‍ය සේවය සමන්විත විය. බදුල්ල, පානදුර, හෝමාගම, මොරටුව, අනුරාධපුර හා රත්නපුර යන දිස්ත්‍රික්කවල සෞඛ්‍ය සේවකයන් පුහුණු කිරීම සඳහා නව කලාපීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන 6 ක් පිහිටුවීම මගින් සේවකයන් පුහුණු කිරීමේ ධාරිතාව පුළුල් කෙරිණි. හෙද නිලධාරීන් 2,000 ක් පමණ සේවයට බඳවාගන්නා ලද අතර, අතුරු වෛද්‍ය සේවාව සඳහා ද නව බඳවාගැනීම් සිදු කෙරිණි. මේ හැරුණු කොට, සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා භෞතික සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති රැසක් ද 2011 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. උතුරු පළාතේ සෞඛ්‍ය සේවාව සඳහා අදාළ යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම සඳහා රුපියල් බිලියන 4.5 ක ඇස්තමේන්තුගත පිරිවැයක් යටතේ සෞඛ්‍ය ව්‍යාපෘති කිහිපයක්ම ක්‍රියාවට නැංවීය.

ජනගහන ව්‍යුහයේ සිදුවූ වෙනස්කම් සහ බෝවන රෝගවල සිට බෝ නොවන රෝග දක්වා රෝගවල සිදුවූ විකාශනය හේතුවෙන් සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රය නව අභියෝග රැසකට මුහුණ පා සිටී. බෝ නොවන රෝග සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යාම සහ සමහර බෝවන රෝග නැවත ඉස්මතු වීම පසුගිය වසර කිහිපය පුරා දැකිය හැකි විය. නාගරීකරණය සහ ජනතාවගේ ජීවන රටාවේ සිදුවූ වෙනස්වීම්, හෘද රෝග, දියවැඩියාව, අධික රුධිර පීඩනය, මානසික රෝග, පිළිකා, වකුගඩු අකර්මණය වීම සහ හදිසි අනතුරු, බෝ නොවන රෝග ඉහළ යාමට හේතු වී ඇත. බෝ නොවන රෝග මතුවීමේ අවදානම මැදි වයසේ පුද්ගලයන් අතර

3 ආර්ථික හා සමාජ යටිතල පහසුකම්

3.8 සංඛ්‍යා සටහන		සෞඛ්‍ය සේවයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය	2010	2011 (අ)	
රාජ්‍ය අංශය			
රෝහල් සංඛ්‍යාව (බටහිර වෛද්‍ය සේවය)	568	592 (අ)	
ඇඳුන් සංඛ්‍යාව	69,501	69,731	
ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ඒකක	476	475	
වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ඇ)	14,125	16,384	
සහකාර වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව	1,158	970	
හෙද සේවක සංඛ්‍යාව	27,494	29,101	
උපස්ථායක සංඛ්‍යාව	8,189	7,477	
ආයුර්වේද			
ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන් සංඛ්‍යාව (ඇ)	20,004	20,353	
රජයේ මුළු සෞඛ්‍ය වියදම (රු. බිලියන)	73.8	89.2	
වර්තන වියදම	60.5	74.4	
ප්‍රාග්ධන වියදම	13.3	14.8	
(අ) තාවකාලික මූලාශ්‍රය: සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය			
(ආ) රජයට පවරාගනු ලැබූ වතු රෝහල් 12ක්, නවීකරණය කිරීමෙන් පසු මූලිකව දිස්ත්‍රික්කයේ ක්‍රියාත්මක වන නව රෝහල් 4ක් සහ කොට්ඨාශ රෝහල් තත්ත්වයට උසස් කළ ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය සේවා ඒකක 8 ක් මෙයට ඇතුළත් වේ			ආයුර්වේද කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුව මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
(ඇ) සීමාවාසික වෛද්‍ය නිලධාරීන් ඇතුළත්ව			
(ඈ) ආයුර්වේද කොමසාරිස් දෙපාර්තමේන්තුවේ ලියාපදිංචි වී ඇති ආයුර්වේද වෛද්‍යවරුන්			

ඉහළ මට්ටමක පැවතීම සහ ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ ආයු අපේක්ෂාව ඉහළයාමේ ප්‍රවණතාව හමුවේ බෝ නොවන රෝග වාර්තා වීම විශාල වශයෙන් වැඩි වී ඇති අතර, සෞඛ්‍ය සේවා පහසුකම් සැපයීමේ පිරිවැය වැඩිවීමට ද එය හේතු වී ඇත. බෝ නොවන රෝග වැළැක්වීමේ වැදගත්කම තේරුම් ගනිමින්, 2009 දී බෝ නොවන රෝග පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කරන ලදී. 2011 අයවැය මගින් රජය, රටෙහි බෝ නොවන රෝග වැළැක්වීම සඳහා රුපියල් මිලියන 308 ක ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීමක් සිදු කළේය. කෙසේ නමුත්, බෝ නොවන රෝග වැළැක්වීම සඳහා දක්වන අවධානය ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, බෝ නොවන රෝග හේතුවෙන් ඇති වන මරණ සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී ඇත. තවදුරටත්, බෝවන රෝග විශාල වශයෙන් දැකිය හැකි වීම ද කණගාටුවට කරුණකි. 2011 දී ඩෙංගු රෝගය නිසා ඇති වූ මරණ සංඛ්‍යාව සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ ගොස් ඇත. එමගින්, ඩෙංගු රෝගය තුරන් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ඵලදායී යාන්ත්‍රණයක වැදගත්කම අවධාරණය කරයි. රෝග නිවාරණය සඳහා මානව සම්පත ද ඇතුළුව, අවශ්‍ය සම්පත් රැස්කිරීමේ වැදගත්කම ද එමගින් පෙන්වා දෙයි.

සෞඛ්‍ය සේවයේ මානව හා භෞතික සම්පත් පදනම පසුගිය වසර කිහිපය පුරා ශීඝ්‍ර ලෙස වර්ධනය

වීමට රජය සෞඛ්‍ය සේවය සම්බන්ධයෙන් දක්වන කැපීපෙනෙන දායකත්වය හේතු විය. කෙසේ නමුත්, අයවැය සංරෝධක සහ ගුණාත්මක භාවයකින් යුතු සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම සඳහා දැරිය යුතු අධික පිරිවැය හමුවේ, බදු ආදායමෙන් සෞඛ්‍ය සේවාව මූල්‍යනය කිරීම අඛණ්ඩව කරගෙන යාම දුෂ්කර වනු ඇත. එම නිසා, ඉහළ යන සෞඛ්‍ය සේවා මූල්‍යන අවශ්‍යතාවය හමුවේ විකල්ප සෞඛ්‍ය සේවා මූල්‍යන ක්‍රම සොයා බැලීම වැදගත් වේ. ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය සේවා මූල්‍යනය කිරීම සඳහා විකල්ප ක්‍රම වශයෙන් පවතින සෞඛ්‍ය රක්ෂණය වැනි අනෙකුත් මූල්‍යන, ශ්‍රී ලංකාවේ සමස්ත සෞඛ්‍ය මූල්‍යන සමග බලන විට ඉතාමත් පහළ මට්ටමක පවතී. අවශ්‍ය ජන කොටස් සඳහා නිදහස් සෞඛ්‍ය සේවය සැපයීමට රජයේ ඇති කැපවීම සුරක්ෂිත කරමින් සෞඛ්‍ය මූල්‍යනය සඳහා අවශ්‍ය නියාමන රාමුව සකස් කිරීම ද කළයුතු වේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ සෞඛ්‍ය සේවා සැපයීම සම්බන්ධයෙන් පෞද්ගලික අංශයද කැපී පෙනෙන දායකත්වයක් සපයයි. බාහිර රෝගීන්ගෙන් සියයට 50 ක් පමණද, අභ්‍යන්තර රෝගීන්ගෙන් සියයට 5 - 10 ක් අතර ප්‍රමාණයක් ද පෞද්ගලික අංශයෙන් සේවා ලබා ගනී. 2011 වසර අග වනවිට ඇඳුන් 4,784 කින් සමන්විත, ලියාපදිංචි කළ පෞද්ගලික රෝහල් 186 ක් දැකිය හැකි විය. පෞද්ගලික අංශයේ සෞඛ්‍ය සේවා සඳහා පවතින ඉල්ලුම වැඩිවීමේ ප්‍රවණතාවය දෙස බැලීමේ දී, පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය සේවා නියාමනය හා එම සේවා සඳහා පිළිගැනීමක් ලබාදීමේ වැදගත්කම පැහැදිලි වේ. එම අරමුණ සාක්ෂාත් කරගැනීම සඳහා පෞද්ගලික අංශය විසින් සපයන සේවාචල ගුණාත්මකභාවය හා විශ්වසනීයත්වය වැඩිදියුණු කිරීමට දැනට පවතින පෞද්ගලික වෛද්‍ය ආයතන ලියාපදිංචි කිරීමේ පනත සංශෝධනය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. සෞඛ්‍ය සේවා සපයන පෞද්ගලික ආයතන පිළිගත් ආයතන බවට පත්කිරීම සඳහා සුදුසු සහතික කිරීමේ ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කිරීම, එම ආයතනවලින් සෞඛ්‍ය සේවා ලබාගැනීම සඳහා වන විදේශීය ඉල්ලුම ආකර්ශණය කර ගැනීමට ද උපකාරී වනු ඇත.

අධ්‍යාපනය

ඉහළ ගුණාත්මක භාවයකින් යුත් අධ්‍යාපන ක්‍රමය, දැනුම පදනම් කරගත් ආර්ථිකයක තිරසාර ඉහළ වර්ධන වේගයක් පවත්වා ගෙන යාම සඳහා ඵලදායී ලෙස දායක වීමට හැකියාව ඇති මනා මානව ප්‍රාග්ධන පදනමක් සකස් කිරීමේ අඩිතාලම වේ. රජය, නිදහස් අධ්‍යාපනය ලබාදීමෙහි ලා දැක්වූ අඛණ්ඩ

කැපවීම, ශ්‍රී ලංකාවේ අධ්‍යාපනය සඳහා ප්‍රවීණතාවය කලාපයේ අනෙකුත් රටවල් හා සසඳන කළ ඉහළ අගයක් ගැනීමට හේතු වී ඇත. ඉහළ කාර්ය සාධන මට්ටමක් අධ්‍යාපන අංශය විසින් අත්කර ගෙන තිබුණ ද, ආර්ථිකයේ වේගයෙන් වෙනස්වන අවශ්‍යතාවන්ට අනුව, අධ්‍යාපන අංශය ද වෙනස්කම්වලට භාජනය විය යුතුව තිබේ. එම නිසා, අධ්‍යාපනයේ සෑම අංශයකම පැතිරුණු වෙනස්කම් සිදු කිරීමේ අවශ්‍යතාවය තේරුම් ගනිමින්, රජය ප්‍රාථමික හා ද්විතියික පාසල් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය ඉහළ නැංවීම සඳහා පියවර රැසක් ගෙන ඇත. මේ අතරම, වෙනස්වන ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතා අනුව උසස් අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය මෙන්ම, තාක්ෂණික හා වෘත්තීමය අධ්‍යාපන අංශවල ද වෙනස්කම් සිදුකළ යුතුව තිබේ.

මෑත වසරවල දී අධ්‍යාපනය සඳහා සෑමට සමාන අවස්ථා උදාකර දීමට සහ කාර්යක්ෂම සම්පත් උපයෝජනය සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. නාගරික ප්‍රදේශවල ඇතැම් පාසල් මානව හා භෞතික සම්පත්වලින් ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර, ඒවා ජනප්‍රිය පාසල් ද වේ. මෙය අධ්‍යාපන අංශයේ ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල ශිෂ්‍යයන්ට සහ ගුරුවරුන්ට සමාන අවස්ථා ලබාදීමට ඇති හැකියාව අඩු වීමට මෙන්ම, පවත්නා සම්පත් උගුණ උපයෝජනය වීම තුළින් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය අඩුවීමට ද හේතු වී ඇත. අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රාදේශීය වශයෙන් පවතින විෂමතාවන්ට පිළියමක් ලෙස “ද්විතියික පාසල් 1,000” වැඩසටහන අරම්භ කොට ඇත. ශිෂ්‍යයන් 50 ට අඩු පාසල් 1,552 ක් ඇති බවට වාර්තා වේ. එම පාසල්වල ගුරු ශිෂ්‍ය අනුපාතය 1:5 ක් වන අතර, ජාතික මට්ටමේ දී එය 1:18 කි. මෙමගින්, පාසල්වල පවත්නා සම්පත් උපරිම වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලබන ආකාරයෙන් සහ සෑමට ගුණාත්මක අධ්‍යාපනයක් ලබාදෙන ආකාරයෙන් පවත්වාගෙන යාමට හැකිවන ලෙස අධ්‍යාපන ක්‍රමය සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාව පෙන්නුම් කෙරේ. මේ නිසා, මෙම ද්විතියික පාසල් 1,000 එක් දිස්ත්‍රික් ලේකම් කොට්ඨාශයක් සඳහා අවම වශයෙන් IAB පාසල් 3 ක් වන ආකාරයෙන් ජන අනුපාතය මත ලබාදීමේ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කරගෙන යයි. මෙය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල කලා විෂය හදාරන ශිෂ්‍යයන්ගේ ප්‍රතිශතය අඩු කරලීමට ද හේතුවනු ඇත.

වෙනස්වන ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ උපනතීන්ට අනුව යමින් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය, ගණිතය සහ ඉංග්‍රීසි යන ප්‍රධාන විෂය ධාරා වැඩිදියුණු කිරීමට පියවර රැසක් ගෙන ඇත. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණය සම්බන්ධ අංශවල උන්නතිය සඳහා රාජ්‍ය පෞද්ගලික හවුල්කාරිත්වය යටතේ “අධ්‍යාපනයේ හවුල්කරුවෝ” සහ "Intel World Ahead" යන

3.9 සංඛ්‍යා සටහන		සාමාන්‍ය හා විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ මූලික ලක්ෂණ	
ශීර්ෂය		2010	2011 (අ)
සාමාන්‍ය අධ්‍යාපනය			
1.	මුළු පාසල් සංඛ්‍යාව	10,502	10,527
	රජයේ පාසල් සංඛ්‍යාව	9,685	9,714
	ඉන්, ජාතික පාසල් සංඛ්‍යාව	340	342
	වෙනත් පාසල්	817	813
	පෞද්ගලික (ආ)	98	97
	පිරිවෙන්	719	716
2.	මුළු ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ('000)	4,120	4,150
3.	නව ඇතුළත් කර ගැනීම් ('000) (ඇ)	333	330
4.	මුළු ගුරුවරු සංඛ්‍යාව ('000)	225	229
5.	ශිෂ්‍ය/ගුරු අනුපාතය (රජයේ පාසල්)	18	18
6.	අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ මුළු වියදම (රු. බිලියන) (ඇ)	104.2	121.3
	වර්තන වියදම	85.2	99.0
	ප්‍රාග්ධන වියදම	19.0	22.3
විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය			
1.	විශ්වවිද්‍යාල සංඛ්‍යාව	15	15
2.	ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව (ඉ)	70,477	73,828
3.	කථිකාවාර්යවරු සංඛ්‍යාව	4,984	5,050
4.	උපාධිලත් සංඛ්‍යාව (ඉ)	13,042	ලැ.නො.
	කලා සහ සෞන්දර්ය අධ්‍යයන	4,432	ලැ.නො.
	වාණිජ සහ කළමනාකරණ අධ්‍යයන	2,704	ලැ.නො.
	නීතිය	392	ලැ.නො.
	ඉංජිනේරු විද්‍යා	1,307	ලැ.නො.
	වෛද්‍ය විද්‍යා	797	ලැ.නො.
	විද්‍යා	2,028	ලැ.නො.
	අනෙකුත්	1,382	ලැ.නො.
5.	ප්‍රථම උපාධිය සඳහා නව ඇතුළත්වීම් (ඉ)	21,547	22,016
(අ)	තාවකාලික	මූලයන්: අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය	
(ආ)	රජය විසින් අනුමත පෞද්ගලික පාසල් සහ විශේෂ අවශ්‍යතා සහිත ලමුන් සඳහා වූ පාසල් (මෙයට සමාගම් පනත යටතේ ලියාපදිංචි කළ ජාත්‍යන්තර පාසල් අයත් නොවේ)	විශ්වවිද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව	
(ඇ)	රජයේ පාසල් සඳහා පමණි		
(ඈ)	උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා වූ රජයේ වියදම් ද ඇතුළත් ය		
(ඉ)	විවෘත විශ්වවිද්‍යාලයේ ශිෂ්‍ය සංඛ්‍යාව ඇතුළත් නැත		

වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කර ඇත. මෙම වැඩසටහන් යටතේ පරිගණක හා මෘදුකාංග නිවැරදි භාවිතය තහවුරු කිරීමටත්, පාසල් ප්‍රජාවට යාවත්කාලීනව නූතන තාක්ෂණය සමඟ බද්ධ වීමටත් අවස්ථාව ලබා දේ. මෙම වැඩසටහන් මගින් ගුරුවරුන්ට ඉගැන්වීම සඳහා තාක්ෂණය භාවිතා කිරීමට දිරිගැන්වීම තුළින් වෘත්තීමය සංවර්ධනයක් අත්කර ගැනීමට ද හැකි වනු ඇත. රජය “ඉංග්‍රීසි ජීවන නිපුණතාවක් වශයෙන්” හා “සෑමට ඉංග්‍රීසි” යන වැඩසටහන් යටතේ ශිෂ්‍යයන් සහ ගුරුවරුන් සඳහා ඉංග්‍රීසි ප්‍රවීණතාව වැඩි දියුණු කිරීමට ද කාර්යක්ෂමව කටයුතු කොට ඇත. ප්‍රාදේශීය මට්ටමෙන් ක්‍රියාත්මක කළ මෙම වැඩසටහනට දින 10 ක ගුරු පුහුණු වැඩසටහන, ඉගැන්වීම සඳහා

ඵලදායී ක්‍රියාකාරකම් ඇතුළත් ඉගැන්වීමේ ක්‍රම සකස් කිරීම සහ ඉංග්‍රීසි ඉගැන්වීම සඳහා විශිෂ්ටත්වයකින් යුත් මධ්‍යස්ථාන පිහිටුවීමද ඇතුළත් වේ.

වෙනස්වන දේශීය සහ ජාත්‍යන්තර ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවයන්ට අනුගතවීම සඳහා විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපන ක්‍රමයට ද ප්‍රතිසංස්කරණ හඳුන්වා දෙමින් පවතී. ශ්‍රී ලංකාවට දේශීය හා විදේශීය ශිෂ්‍යයින්ට උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා අවස්ථා සලසා දෙන දැනුමේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් වශයෙන් නැගී සිටීමට නම්, පොදු විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතිය ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීමක් ඇති තත්ත්වයට පත්කිරීම අවශ්‍ය වේ. මේ සඳහා රජය පේරාදෙණිය, මොරටුව, කොළඹ, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර, කැලණිය සහ රුහුණ යන විශ්ව විද්‍යාල ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීමක් සහිත ආයතන බවට පත් කිරීම සඳහා 2011 අයවැයෙන් රුපියල් මිලියන 3,000 ක මුදලක් වෙන්කොට ඇත. කෙසේ නමුත්, අයවැය සංරෝධක හේතුවෙන් උසස් අධ්‍යාපනය සඳහා පෞද්ගලික ආයෝජන අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, උසස් අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක භාවය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. ජාත්‍යන්තර පිළිගැනීමක් සහිත විශ්ව විද්‍යාලවල පවතින ඇතැම් ලක්ෂණ එනම්, ඉංග්‍රීසි මාධ්‍යයෙන් ඉගැන්වීම, දේශීය විශ්ව විද්‍යාල මගින්ද කරගෙන යනු ලබන නමුදු, මෙම විශ්ව විද්‍යාලවලට ස්වාධීන වීමට, ඉහළ ගුණාත්මකභාවයකින් යුත් පර්යේෂණවල නියැලීමට සහ අදාළ මූල්‍ය පහසුකම් ලබාගැනීමට අවශ්‍ය ස්වාධීනත්වය තවදුරටත් ලබා දීම අවශ්‍ය වේ.

2011 වසරේ දී විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම, පවත්නා විශ්ව විද්‍යාල පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමට මෙන්ම, වෙනස්වන ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ අවශ්‍යතාවන්ට සරිලන පරිදි පාඨමාලා සැකසීමේ වැඩසටහන් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක කළේය. නව ප්‍රථම උපාධි පාඨමාලා 5 ක් හා පශ්චාත් උපාධි පාඨමාලා 23 ක් සඳහා විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම අනුමැතිය ලබා දුනි. අධ්‍යයන කාර්ය මණ්ඩල අතර, පර්යේෂණ නැඹුරුව වැඩි කිරීම සඳහා පර්යේෂණ ආචාර්ය උපාධි සඳහා විශ්ව විද්‍යාල ප්‍රතිපාදන කොමිසම දේශීය පර්යේෂණ ප්‍රතිපාදන ලබා දී ඇත. විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මකභාවය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා විශ්ව විද්‍යාල අභ්‍යන්තරයේ ගුණාත්මකභාවය තහවුරු කිරීමේ ඒකක ස්ථාපිත කිරීමට සැලසුම් කොට ඇත. සියලුම පොදු සහ පෞද්ගලික උසස් අධ්‍යාපන ආයතනවල අධ්‍යාපන වැඩසටහන්හි ගුණාත්මකභාවය සහ ප්‍රමිතිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා සහ පිළිගැනීමක් ලබාදීම සඳහා වන වැඩසටහන් 2012 වසරේ මැද භාගයේ සිට ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ.

තාක්ෂණික හා වෘත්තීය පුහුණු අධ්‍යාපන අංශය 2011 වසරේ දී තවදුරටත් පුළුල් විය. රජයේ තාක්ෂණික හා වෘත්තීය අධ්‍යයන පුහුණු වැඩසටහනෙහි අරමුණ වනුයේ මධ්‍යම ස්ථරයේ තාක්ෂණික නිලධාරීන් සඳහා අවශ්‍ය නිපුණතා සංවර්ධනය කිරීමයි. 2011 වසර අවසානය වන විට රාජ්‍ය, පෞද්ගලික හා රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන විසින් පවත්වාගෙන යන ලද තාක්ෂණික හා වෘත්තීය පුහුණු අධ්‍යාපන ආයතන සංඛ්‍යාව 725 ක් විය. ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් පාඨමාලාව යටතේ තෘතීක හා වෘත්තීය අධ්‍යාපන කොමිසම විසින් වසර තුළ ජාතික වෘත්තීය සුදුසුකම් සහතික පත්‍ර 16,572 ක් නිකුත් කර ඇත. ආර්ථිකයේ නැඹු එන ශ්‍රම අවශ්‍යතාවට පිළියම් යෙදීම පිණිස තාක්ෂණික හා වෘත්තීය පුහුණු අධ්‍යාපන වැඩසටහන් ඵලදායී ලෙස සැලසුම් කිරීම සඳහා තෘතීය හා වෘත්තීය පුහුණු කොමිසම, එහි ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ තොරතුරු විවරණිකාව සහ ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ තොරතුරු වෙබ් අඩවිය මගින් ශ්‍රම වෙළෙඳපොළ පිළිබඳ තොරතුරු ලබාදීම ආරම්භ කර ඇත.

නිවාස සහ නාගරික සංවර්ධනය

2011 වසරේ දී රජය නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මක කළේය. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය අඩු ආදායම් ලබන ජන කොටස් ඉලක්ක කොටගෙන නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘති රැසක් ආරම්භ කළේය. ස්ථිර ආදායම් සහිත අඩු ආදායම්ලාභීන් සඳහා ජන සෙවන උපහාර ණය වැඩසටහන, මොණරාගල දිස්ත්‍රික්කයේ නිවාස නොමැති පවුල් සඳහා දැයට කිරුළ නිවාස වැඩසටහන, මඩකලපුව සහ පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික්කවල ගංවතුරින් පීඩාවට පත් ජනතාව සඳහා නිවාස ඉදිකිරීමේ වැඩසටහන සහ සෙවන ප්‍රදාන වැඩසටහන මෙම නිවාස සංවර්ධන වැඩසටහන්වලට අයත් වේ. නිසි නඩත්තුවක් නොමැතිවීම නිසා ජරාජීරණ වී ඇති වසර විසි ගණනකට පෙර තනා නිමකළ තට්ටු නිවාස සංකීර්ණවල යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා 2011 වසරේ දී “නගමු පුරවර” වැඩසටහන ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය නිවාස සංවර්ධනය සඳහා වැය කළ මුදල 2010 වසරේ දී පැවති රුපියල් මිලියන 523.7 සිට 2011 වසරේ දී රුපියල් බිලියන 3.4 දක්වා වැඩි වී ඇති අතර, නිමකළ නිවාස ඒකක ගණන 2010 වසරේ දී පැවති 3,974 සිට 2011 වසරේ දී 14,278 ක් දක්වා වැඩි විය.

සෑමට වඩා යහපත් නිවාස පහසුකම් සලසා දීමේ රජයේ ප්‍රයත්නය සාර්ථකවීමට නම්, නිවාස ණය වෙළෙඳපොළ වැඩිදියුණු වීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ඉඩම් අයිතිය පිළිබඳ විනිවිදභාවය නොමැතිවීම, ලියාපදිංචිය හා ඉඩම් හිමිකාරත්වය පිළිබඳ කටයුතු

සංකීර්ණ වීම, දේපළ මිල ගණන් පිළිබඳ තොරතුරු හිඟවීම, බැංකු ණය සම්බන්ධව පවතින කල්පිරීමේ සහ ද්‍රවශීලතා ගැටළු නිවාස මූල්‍ය වෙළෙඳපොළ දියුණුවීම සම්බන්ධයෙන් බලපාන ගැටළු වන අතර, එය අඩු හා මධ්‍යම ආදායම් ලබන්නන් නිවාස මූල්‍ය වෙළෙඳපොළට එක්වීම වළකාලයි. රජය අඩු ආදායම් ලබන්නන්ට අඩු පිරිවැය නිවාස වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් නිවාස අංශය තුළ ප්‍රධාන භූමිකාවක් නිරූපණය කළ ද, නාගරීකරණය වීම තුළ මධ්‍යම ආදායම් ලබන්නන්ගේ නිවාස අවශ්‍යතා සැපයීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ සහභාගිත්වය ද අත්‍යවශ්‍ය වේ. 2011 වසරේ දී නිවාස ණය සඳහා අයකළ පොලී අනුපාතික එනම්, ස්ථිර සහ නමාශීලී පොලී අනුපාතික පිළිවෙලින් සියයට 6.7 කින් හා සියයට 15.4 කින් විශාල වශයෙන් පහළ වැටී ඇත. නිවාස ණය පොලී අනුපාතිකයන්ගේ පහළ වැටීම, බැංකු විසින් ලබාදුන් සමස්ත නිවාස ණය ප්‍රමාණය සියයට 10.3 කින් ඉහළ යාමෙන් ද, සමස්ත ණය මුදල 2010 වසරේ දී බිලියන 71.2 සිට 2011 වසරේ දී බිලියන 93.7 ක් දක්වා සියයට 31.7 කින් ඉහළ යාමෙන් ද පෙන්නුම් කෙරේ. නිවාස ණය ආපසු අයකරගැනීමේ ප්‍රතිශතය 2010 වසරේ දී සියයට 82.4 සිට 2011 වසරේ දී සියයට 84.2 දක්වා වැඩි වී ඇත.

අඛණ්ඩව වෙනස්වන නාගරික ජීවන රටාව සහ නාගරික පහසුකම් සඳහා අඛණ්ඩව වැඩිවන ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා මනාව සැලසුම් කරන ලද නාගරික යටිතල පහසුකම් පැවතීම වැදගත් වේ. නගර සැලසුම්කරණය නාගරික දරිද්‍රතාව අඩු කිරීමට පමණක් නොව සමාජ විෂමතාව අඩු කිරීමට මෙන්ම, අභිතකර පාරිසරික බලපෑම් අවම කිරීමට ද වැදගත්වන මෙවලමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. පවත්නා ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය තවදුරටත් පවත්වාගෙන යාමට නම් ආර්ථික වර්ධනයට උපකාරී වන, පරිසර හානිය අවම කරන හා නාගරික දරිද්‍රතාව අවම වන අයුරින් ඒකාබද්ධ වූ තිරසාර නාගරීකරණය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නාගරික යටිතල පහසුකම් සඳහා ඇති වෙනස්වන ඉල්ලුම කාලීනව සපුරාලීමට නොහැකි වුවහොත් එය, අනෙකුත් පොදු සේවා සැපයීම කෙරෙහි මෙන්ම පරිසරය කෙරෙහිද අහිතකර ලෙස බලපානු ඇත.

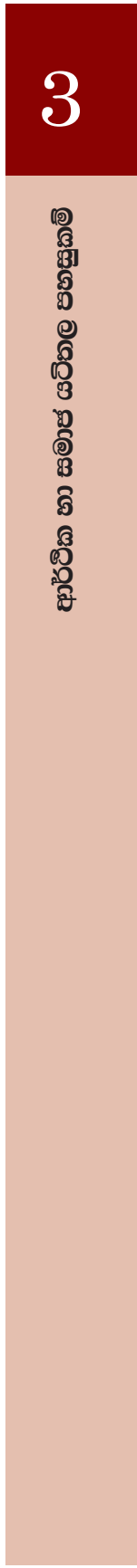
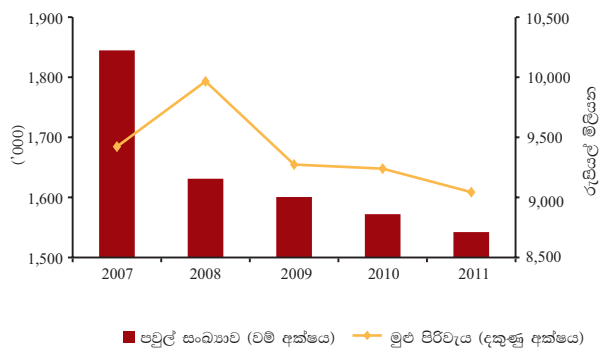
2011 වසරේ දී නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය (නා.ස.අ.) විසින් නාගරික සංවර්ධන වැඩසටහන් රැසක් ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. කලාපයේ වාණිජ මධ්‍යස්ථානයක් සහ ප්‍රධාන සංචාරක ගමනාන්තයක් බවට රට පත්කිරීමේ දී, මනාව සැලසුම්කරන ලද නාගරික මධ්‍යස්ථාන පැවතීම අවශ්‍ය වේ. නා.ස.අ. කොළඹ නගරය ආකර්ෂණීය සංචාරක ගමනාන්තයක් බවට පත් කිරීමටත්, නාගරික සේවාවල ගුණාත්මක භාවය

ඉහළ නංවන අතර, ඓතිහාසික වැදගත්කමක් සහිත ගෘහනිර්මාණ ශිල්පයට අයත් ගොඩනැගිලි සංරක්ෂණය කිරීමටත් කටයුතු කර ඇත. පැරණි ඕලන්ද රෝහල් ගොඩනැගිල්ලේ සාප්පු සංකීර්ණයක් ඇති කිරීම, පැරණි අලෙවිකරණ ගොඩනැගිල්ලේ වාණිජ්‍ය සහ නව නිර්මාණ මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම, කොටුව ප්‍රදේශයේ ප්‍රතිසංවර්ධන හා පරිසර අලංකරණ කටයුතු සහ නිදහස් වතුරග්‍රය හා අවට ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන කටයුතු මෙම ව්‍යාපෘතිවලට අයත් වේ. මේ හැරුණු කොට නා.ස.අ. බලංගොඩ නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, වරකාපොළ භූමි සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, සෙල්ලකතරගම පූජා භූමි සංවර්ධනය, මාලඹේ තොරතුරු තාක්ෂණ උද්‍යාන සංවර්ධනය වැනි ව්‍යාපෘති රාශියක් ප්‍රදේශ රැසක ක්‍රියාත්මක කළේය. උතුරු හා නැගෙනහිර පළාත්වල ව්‍යාපෘති රැසක් ක්‍රියාත්මක කළ අතර, ඉඩම් බොහෝමයක් වාණිජ්‍යමය සංවර්ධන කටයුතු සඳහා ලබා දී ඇත. ගංවතුර උවදුරුවලට ලක්වන ප්‍රදේශවල පිහිටි අනවසර ඉදිකිරීම් සුදුසු ප්‍රදේශයන් කරා විතැන් කිරීම සහ ගංවතුර පාලනය සහ කාණු පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කොළඹ නගර සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට ද පියවර ගෙන ඇත.

සමාජ ආරක්ෂණ ජාල වැඩපිළිවෙළ සහ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම

පසුගිය වසර කිහිපය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ දිළිඳුකම සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වී ඇත. 2006/2007 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව සියයට 15.2 ක් වූ දිළිඳු කුටුම්භ ප්‍රතිශතය (දිළිඳු රේඛාවට පහලින් ජීවත්වන ජනගහනයේ ප්‍රතිශතය) 2009/2010 සමීක්ෂණයට අනුව සියයට 8.9 ක් දක්වා පහළ ගොස් ඇත. වතු අංශයෙහි දිළිඳුකම සියයට 32 සිට සියයට 11.4 දක්වා ද, ග්‍රාමීය අංශයෙහි දිළිඳුකම සියයට 15.7 සිට සියයට 9.4 දක්වා ද සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් අඩු වී ඇති අතර, නාගරික අංශයෙහි දිළිඳුකම සියයට 5.3

3.6 රූප සටහන සමෘද්ධි ප්‍රතිලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ මුළු පිරිවැය

3.10 සංඛ්‍යා සටහන

සමෘද්ධි සුභසාධන වැඩසටහන සහනාධාරලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව සහ ප්‍රදානයන්හි වටිනාකම (අ)

වසර	සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන		වියළි සලාක වැඩසටහන		පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන	
	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)	පවුල් සංඛ්‍යාව (අ)	වටිනාකම (රු. මිලියන)
2006	1,916,594	10,570	122,269	1,359	186,211	576
2007	1,844,660	9,423	105,105	1,234	102,020	594
2008	1,631,133	9,967(අ)	102,662	1,457	86,480	386
2009	1,600,786	9,274(අ)	173,450	2,860	71,762	505
2010	1,572,129	9,241(අ)	30,320	1,016	61,495	388
2011	1,541,575	9,043(අ)	෧෭,෩෧.	199	44,739	360

(අ) සමෘද්ධි වැඩසටහන වඩාත් හොඳින් ඉලක්ක ගත කිරීම සහ සමෘද්ධිලාභීන්ගේ ආදායම් මට්ටම් ඉහළයාම නිසා 2008, 2009, 2010 හා 2011 දී සහනාධාරලාභී පවුල් සංඛ්‍යාව අඩුවිය
 (ආ) වර්ෂය අවසානයේ දී
 (ඇ) භූමිතෙල් සහනාධාරය ද ඇතුළත්ව
 මූලාශ්‍රය: සමෘද්ධි කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය

දක්වා මධ්‍යස්ථ අගයකින් අඩු වී ඇත. රජයේ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමේ සංවර්ධන වැඩසටහන නිසා ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වී ඇති අතර, එය අඩු ආදායම්ලාභී ජනතාවට දිළිඳු බවින් අත් මිදීම සඳහා උපකාරී වී ඇත. මේ අතරම, කෘෂිකාර්මික අංශයේ ඇති වූ ඉහළ වර්ධනය සහ ග්‍රාමීය හා නාගරික වෙළෙඳපොළ යා කෙරෙන පරිදි යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වීම, ග්‍රාමීය අංශයෙහි දිළිඳුකම සැලකිය යුතු ලෙස පහළයාමට හේතු වී ඇත. කෙසේ නමුත්, දිළිඳුකම ඉහළ මට්ටමක පවතින ප්‍රදේශ සඳහා දරිද්‍රතාව අවම කිරීම සඳහා වන විශේෂිත ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව ඇත.

2011 වසරේ සමෘද්ධි කොමසාරිස් ජනරාල් දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ දිළිඳුකම තුරන් කිරීමේ විවිධ වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන, පෝෂණ දීමනා වැඩසටහන සහ සමෘද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන මේ අතරින් ප්‍රධාන තැනක් ගනී. 2011 වසරේ දී පවුල් මිලියන 1.5 ක් සමෘද්ධි සහනාධාර වැඩසටහන යටතේ ප්‍රතිලාභ ලැබූ අතර, ඒ සඳහා වැයකරන ලද මුළු වියදම රුපියල් මිලියන 9,043 ක් විය.

2011 වසරේ දී සමෘද්ධිලාභීන්ගේ දිළිඳුකම තුරන් කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා සමෘද්ධි අධිකාරිය විසින් විවිධ ආදායම් උත්පාදන වැඩසටහන්, ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩසටහන් සහ සමෘද්ධිලාභීන්ගේ කුසලතා සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන් අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. දරු උපත් මෙන්ම, මරණ හා රෝහල්ගත කිරීම් වැනි අනපේක්ෂිත හේතූන් නිසා දිළිඳු පවුල් දරිද්‍රතාවයේ පහළ මට්ටමට වැටීම වැළැක්වීම සඳහා සමෘද්ධි සමාජ ආරක්ෂණ වැඩසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණ. මේ සඳහා 2011 වසරේ දී රුපියල් මිලියන 233.7 ක

මුදලක් වැය විය. ප්‍රජා සංවර්ධන වැඩසටහනක් ලෙස ගෘහ ආර්ථික ඒකක දශ ලක්ෂයක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ආර්ථික සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් “දිවි නැගුම” ජීවනෝපාය සංවර්ධන වැඩසටහන දියත් කරන ලදී. මෙය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශවල දිළිඳුකම පහළ දැමීම සඳහා ඉවහල් වනු ඇත. මෙම වැඩසටහන මගින් සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය සඳහා වන ප්‍රජා සහභාගිත්වය ප්‍රවර්ධනය කරන අතරම, විවිධ ජීවනෝපාය මාර්ග සංවර්ධන කිරීම සඳහා ජනතාව දිරිගන්වනු ලබයි. මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන ලබාදීමේ අනෙකුත් වැඩසටහන් හා සසඳන කල, දිවි නැගුම වැනි වැඩසටහන් දිළිඳුකම තුරන් කිරීමෙහිලා වඩාත් ඵලදායී වන අතර, ඒවා සමාජ ආරක්ෂණ ජාලවලට වඩා සමාජ ආරක්ෂණ රැහැන් ලෙස ක්‍රියාකරයි.

පරිසරය

තිරසාර සංවර්ධනයක් අත්කරගැනීම සඳහා පරිසරය හා ආර්ථික වර්ධනය අතර මනා තුල්‍යතාවක් පවත්වාගෙන යාම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ශ්‍රී ලංකාව බහුපාර්ශ්වික පාරිසරික එකඟතා කිහිපයකට අත්සන් තබා ඇති අතර, පරිසර සංරක්ෂණයෙහිලා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණද, ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය හමුවේ පාරිසරික සංරක්ෂණය පවත්වාගෙන යාමෙහිලා විවිධ අභියෝග රැසකට මුහුණ පා සිටී. වායු දූෂණය, වන ආවරණ කලාපය අඩු වීම, කාලගුණ විපර්යාස, ජෛව විවිධත්වයට හානි වීම, ඉඩම් සෝදා පාඨව, අහිතකර අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම, ස්වභාවික සම්පත් ක්ෂය වීම සහ රට තුළ ජල සම්පත, වෙරළ හා සාගර කලාපය දූෂණය වීම යනාදිය පරිසර සංරක්ෂණය සම්බන්ධයෙන් පවතින විවිධ ගැටළු වේ. ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ ආර්ථික වර්ධන මාවතකට ප්‍රවේශ වී ඇති බැවින්,

ස්වභාවික පරිසරය මත ඇතිකරන පීඩනය අවම කිරීම සඳහා පාරිසරික විනාශය පිළිබඳ විමර්ශනශීලී වීම වැදගත් වේ.

පරිසරය හා ආර්ථික කටයුතු අතර මනා තුලනයක් පවත්වාගෙන යාම සඳහා විවිධ ක්‍රියාමාර්ග රැසක් ද ගෙන ඇත. 2009 සිට 2016 දක්වා ක්‍රියාත්මක කෙරෙන කෙටිකාලීන, මධ්‍යකාලීන හා දිගු කාලීන ඉලක්ක ඇතුළත් “හරිත ලංකා” වැඩසටහනේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම, අමාත්‍යාංශ 36 ක සහ රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන 70 ක සහභාගිත්වයෙන් 2011 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක විය. මේ අතරම, එක්සත් ජාතීන්ගේ ජනාවාස සංගමයේ සහාය ඇතිව දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය එළිදැක්වීම සඳහා පියවර ගත් අතර, අදාළ අමාත්‍යාංශ සහ අනෙකුත් නියෝජිත ආයතන අතර සහභාගිත්වයෙන් දකුණු ආසියාතික සහයෝගිතා සංවිධානයේ (සාක්) දේශගුණික විපර්යාස පිළිබඳ ක්‍රියාකාරී සැලැස්මට අනුව ජාතික මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබිණි. මෙයට අමතරව, පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් දේශගුණික විපර්යාසවලට අනුවර්තනය වීම ශක්තිමත් කිරීම හා දේශගුණික විපර්යාසවලට අනුවර්තනය වීමට උපකාර කිරීම අරමුණු කොටගෙන, අනුවර්තනය වීම සම්බන්ධ දැනුම ලබාදීමේ වැඩසටහනක් ආරම්භ කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. දේශගුණික විපර්යාසවලට අනුවර්තනය වීම සඳහා වන දැනුම හුවමාරු කිරීමට කලාපීය පද්ධතියක් සැකසීම, අනුවර්තනය වීම සම්බන්ධ නව දැනුම වර්ධනය කිරීම හා දේශගුණික විපර්යාස සම්බන්ධව දැනට පවත්නා සහ නව දැනුම යොදා ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම යන මූලික අරමුණු තුන කෙරෙහි මෙමගින් අවධානය යොමු කරයි. ශ්‍රී ලංකාව, ජාන සම්පත්වලට ඇති ප්‍රවේශය සහ ඒවා භාවිතයේ දී ඇති වන ප්‍රතිලාභ සාධාරණව හා අපක්ෂපාතී ලෙස හුවමාරු කරගැනීම පිළිබඳ නගෝයා සම්මුතියට එළඹී ඇත. ඉහත කරුණුවලට අමතරව, රටේ ජල මූලාශ්‍ර පිරිසිදුව

තබාගැනීම සඳහා 1998 දී ආරම්භ කරන ලද “පවිත්‍ර ගංගා” වැඩසටහන, වායු දූෂණය පාලනය කිරීම සඳහා 2008 දී දියත් කරන ලද වාහන විමෝචන පරීක්ෂාව, ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම පිළිබඳ බාසල් සම්මුතිය සහ ස්ටොක්හෝම් සම්මුතිය සඳහා වූ විස්තරාත්මක ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ කටයුතු 2011 වසරේ දී ද අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කෙරිණි. සමාජයේ විවිධ අංශ ඉලක්ක කරගනිමින්, විවිධ පාරිසරික අධ්‍යාපන වැඩසටහන් හා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ද 2011 වසරේ දී ක්‍රියාත්මක කෙරිණි.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ද පරිසර සංරක්ෂණය සඳහා විධිවිධාන රැසක් ක්‍රියාත්මක කළේය. ජාතික පරිසර පනත නියාමනය කිරීම සහ පරිසරය වඩාත් හිතකර ආකාරයෙන් භාවිතා කිරීම සඳහා අදාළ විමර්ශන කටයුතු, පර්යේෂණ සහ ප්‍රමිතීන්, ආචාර ධර්ම හා ඉලක්ක පවත්වාගෙන යාම සඳහා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් කටයුතු කරන ලදී. කර්මාන්තශාලාවලින් පිටකරන අපද්‍රව්‍ය, විෂවායු සහ කැලිකසළ පාලනය කිරීම සඳහා ජාතික පරිසර පනතට අනුකූලව 2011 වසරේ දී විවිධ නියාමන නිකුත් කොට ඇත. විෂවායු පිටකිරීමේ ප්‍රමිතීන් නියම කිරීම, පරිසර සංරක්ෂණ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම හා අදාළ දත්ත එකතු කිරීම ප්‍රතිසංවිධානය කිරීම, නැගී එන ඉලෙක්ට්‍රොනික අපද්‍රව්‍ය ගැටළුව හඳුනාගෙන අදාළ උපායමාර්ග ඉදිරිපත් කිරීම මෙයට අයත් වේ. මෙයට අමතරව, නියාමන කාර්යයක් වශයෙන් පරිසරයට ව්‍යාපෘතිවලින් සිදුවිය හැකි හානිය අවම කිරීමට විවිධ සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් පරිසරයට සිදුවන බලපෑම පිළිබඳ තක්සේරු වාර්තා නිකුත් කරන ලදී. මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් ජාතික හරිත සම්මාන ප්‍රදානය කිරීමේ වැඩසටහන අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක කළ අතර, පරිසර විශිෂ්ඨතා සහතික ලබාදීම සඳහා පරිසර හිතකාරී භාණ්ඩ නම් කිරීමේ වැඩසටහනක් ද ක්‍රියාත්මක කළේය.

